

Aluehallintovirasto

Länsi- ja Sisä-Suomi

YMPÄRISTÖLUPAPÄÄTÖS

Nro 110/2015/1

Dnro LSSAVI/4999/2014

Annettu julkipanon jälkeen

18.6.2015

ASIA Eläinsuojan ympäristölupa, naudanlihantuotanto, Lapua

HAKIJA Harri Sukuvaara
Pihlajaisentie 216
62160 Karhunkylä
Y-tunnus: 1581879-6

ELÄINSUOJAN TOIMINTA JA SIJAINTI

Hakemus koskee naudanlihantuotantoa ja sen laajentamista. Toiminnalle myönnetyn voimassa olevan ympäristöluvan mukaan kahdessa nautakasvattamorakennuksessa voidaan pitää enintään 570 lihanautaa ja 50 alle 6 kk ikäistä vasikkaa. Ympäristölupaa haetaan toiminnan laajentamiselle niin, että laajennuksen jälkeen nautakasvattamoissa voidaan pitää 1 159 lihanautaa ja 91 alle 6 kk ikäistä vasikkaa.

Toiminta sijaitsee Lapuan kaupungin Haapakosken kylässä kiinteistöillä Pihlajainen 408-402-15-329 ja Karjaneva 408-402-15-335.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Toiminta on ympäristölupavelvollinen ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin ja liitteen 1 taulukon 2 kohdan 11 a) mukaan.

Valtioneuvoston asetuksen ympäristönsuojelusta 1 §:n 2 momentin 11 a) kohdan nojalla eläinsuojan ympäristölupa-asian ratkaisee aluehallintovirasto.

Tämän päätöksen ympäristönsuojelulain mukaisena valvontaviranomaisena toimii Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jäljempänä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus.

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Ympäristölupahakemus on tullut vireille Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastossa 30.9.2014.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT, SOPIMUKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston 27.5.2011 myöntämän ympäristöluvan (pääösnro 54/2011/1, dnro LSSAVI/14/04.08/2011) mukaan tilalla saa pitää enintään 570 lihanautaa ja 50 alle 6 kk ikäistä vasikkaa kahdessa lihanautakasvattamossa (kasvattamot 1 ja 2).

Toiminta sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella haja-asutusalueella. Alueella ei ole voimassa olevaa yleis- tai asemakaavaa. Osa eläinsuojan ympäristölupahakemukseen sisältyvistä toiminnoista sijaitsee pohjavesi-alueen suojavyöhykkeellä. Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa ei ole eläinsuojan sijaintikiinteistön kohdalla muita aluevarauksia.

SIJAINNIPAIKKA JA SEN YMPÄRISTÖ

Eläinsuojat sijaitsevat Lapuan kaupungin Haapakosken kylässä kiinteistöllä Pihlajainen 408-402-15-329, noin 7 km Lapuan keskustasta kaakkoon päin. Osa laakasiiloista sijaitsee kiinteistöllä Karjaneva 408-402-15-335. Nykyisten nautakasvattamoiden ympäristö on peltoa. Nykyisten nautakasvattamoiden eteläpuolelle, olemassa olevan 4 360 m³:n kuivalantalan välittömään läheisyyteen, rakennetaan uusi nautakasvattamo, kuivalantala ja kaksi lietesäiliötä. Rakennuspaikan länsi- etelä- ja itäpuolella on metsää (ei hakijan omistuksessa). Lisäksi olemassa olevan 3 456 m³:n kuivalantalan ja laakasiilojen väliin rakennetaan uusi kuivalantala.

Lähimmät vakituksessa käytössä olevat naapurien asuinrakennukset sijaitsevat noin 160 m ja noin 190 m etäisyydellä olemassa olevista nautakasvattamoista ja noin 300 m ja noin 370 m etäisyydellä rakennettavasta nautakasvattamosta luoteeseen päin. Lisäksi rakennettavasta nautakasvattamosta noin 410 m ja noin 500 m (nykyisistä nautakasvattamoista noin 310 m ja noin 350 m) etäisyydellä koilliseen päin sijaitsee kaksi vakituksessa käytössä olevaa naapurien asuinrakennusta.

Lähimmät loma-asunnot sijaitsevat noin 360 m ja noin 460 m etäisyydellä olemassa olevista nautakasvattamoista ja noin 300 m ja noin 370 m etäisyydellä rakennettavasta nautakasvattamosta lounaaseen päin.

Lähin suojelualue, Natura 2000 -verkostoon kuuluva Simpsiö (FI0800082), sijaitsee noin 10 km eläinsuojista luoteeseen päin. Tila sijaitsee Teiskonluoman valuma-alueella (44.039). Eläinsuojista noin 360 m etäisyydellä länteen päin virtaava Karjanevanoja laskee noin 2 km etäisyydellä eläinsuojista sijaitsevaan Lapuanjokeen.

Polttoainesäiliö sekä eläinsuojakäytöstä poistettu vasikkakasvattamo ja lannan varastointikäytöstä poistettu lietesäiliö sijaitsevat vedenhankintaan soveltuvan Pihlajasalon (1040807) pohjavesialueen suojavyöhykkeellä. Myös katettu lantala, jota esitetään laajennettavaksi ottamalla laakasiilot lannan varastointilaksi (laajennuksen jälkeen noin 1 340 m³), sijaitsee pohjavesialueen suojavyöhykkeellä, noin 55 m etäisyydellä pohjavesialueen muodostumisalueesta. Olemassa olevat lihanautakasvattamot ja niiden yhteydessä olevat kaksi kuivalantala sijaitsevat pohjavesialueen ulkopuolella, vähintään 100 m etäisyydellä suojavyöhykkeen rajasta. Tilalle rakennettavat lihanautakasvattamo, kaksi kuivalantala ja kaksi lietesäiliötä sijoittuvat vähintään 80 metrin etäisyydelle pohjavesialueen suojavyöhykkeestä.

ELÄINSUOJAN TOIMINTA

Eläintilat ja tuotanto

Hakemus koskee naudanlihantuotantoa sekä toiminnan muuttamista ja laajentamista. Tilalla on nykyään 850 yli 6 kk ikäistä lihanautaa ja 50 alle 6 kk ikäistä vasikkaa (täydennys 12.3.2015). Tilalla on laajennuksen jälkeen yhteensä 1 159 lihanautaa ja 91 alle 6 kk ikäistä vasikkaa (Taulukko 1).

Taulukko 1. Yhteenvedo tilan tuotantorakennuksista ja eläinmääristä.

Rakennus	Lannan käsittely	Eläinmäärä (tuleva tilanne)
Kasvattamo 1	vinokuivikepohja	330 lihanautaa ^{a)} (joista 190 iältään 6-12 kk) ja 20 vasikkaa (alle 6 kk)
Kasvattamo 2	vinokuivikepohja	280 lihanautaa ^{a)} (joista 110 iältään 6-12 kk) ja 20 vasikkaa (alle 6 kk)
Kasvattamo 3	kestokuivikepohja	230 lihanautaa ^{a)} (joista 95 iältään 6-12 kk) ja 20 vasikkaa (alle 6 kk)
Rakennettava kasvattamo 4	lietelanta	319 lihanautaa ^{a)} (joista 134 iältään 6-12 kk) ja 31 vasikkaa (alle 6 kk)

^{a)} Kasvattamossa 1 on hiehoja ja muissa kasvattamoissa on sonneja (täydennys 12.3.2015).

Lupaa haetaan toiminnan muuttamiselle siten, että lihanautojen kasvatusta tapahtuu neljässä eri kasvattamorakennuksessa. Tilalle on kasvatamorakennuksien 1 ja 2 lisäksi jo rakennettu ja otettu käyttöön kasvatamorakennus 3. Rakennettava kasvattamo 4 sijoittuu nykyisten lihanautakasvattamoiden eteläpuolelle.

Tila tuottaa laajennuksen jälkeen noin 430 000 kg naudanlihaa vuodessa. Pääosa eläimistä on liharotuisia nautoja. Lisäksi kasvattamossa 2 tai 3 pidetään maitorotuisia nautoja. Ensimmäinen eläinerä lähtee teurastettavaksi syyskuussa ja viimeinen erä maaliskuussa. Eläimet ovat teuraaksi lähtiessään 15–17 kuukauden ikäisiä.

Tilalle tulee maitotiloilta 5 kk ikäisiä vasikoita ympäri vuoden. Emolehmätiloilta tulee 3-12 kk ikäisiä liharotuisia vasikoita loka-tammikuussa, jolloin kaikkia edellisen ikäluokan nautoja ei ole vielä teurastettu eli siirty-

mävaiheen aikana loka-tammikuussa tilalla on kaksi ikäluokkaa yhtä aikaa. Ympäristölupahakemuksessa on huomioitu eläintilojen ja lantavarastojen mitoituksessa myös siirtymävaiheen tarpeet.

Nautakasvattamot 1-3 ovat kuivikepohjaisia kylmäpihattoja. Rakennettava nautakasvattamo 4 on lietelannalla toimiva lämminpihatto. Kaikissa nautakasvattamoissa on painovoimainen ilmanvaihto.

Nautakasvattamossa 3 on kolmella sivulla seinät ja kasvattamo on avoin edessä olevaan jaloittelutarhaan, jonne eläimillä on vapaa pääsy. Jaloittelutarhassa on 870 m²:n betonipohjainen jaloittelualue ja 525 m²:n betonipohjainen ruokintakatos. Jaloittelutarha on käytössä ympäri vuoden. Lisäksi nautakasvattamon 2 lantalan puoleisessa päädyssä on kaksi asfalttoitua aidattua aluetta, joissa on hakijan mukaan pidetty eläimiä noin 1 kk ajan loka-tammikuun välillä. Tilan eläimiä ei laidunneta.

Tilalle tulee vesi Männikön vesiosuuskunnalta. Kylmäpihatoissa on eläinten juomalaitteissa lämmityskaapelit.

Lannan ja jätevesien varastointi

Olemassa olevissa nautakasvattamoissa lanta käsitellään kuivikelantana. Uuteen nautakasvattamoon (nro 4) sijoittuvien 319 lihanaudan ja 31 alle 6 kk ikäisen vasikan lanta käsitellään lietelantana.

Uuden nautakasvattamon pohjoispuolelle rakennetaan noin 2 500 m³:n ja noin 1 530 m³:n kattamattomat betoniset lietesäiliöt. Uuden nautakasvattamon lietekuiluissa on lietelannan hyötyvarastointilavuutta 600 m³. Lietekuilut toimivat padotuksella. Nautakasvattamossa on kahden koojakuilun yhteydessä pumppauskaivot, joista liete pumpataan maanalaista putkiyhteyttä pitkin 1 530 m³:n lietesäiliön alaosaan. Suurempi lietesäiliö täytetään yläkautta lietepinnan alapuolelle.

Jaloittelutarhassa arvioidaan muodostuvan lantaa ja sadevesiä yhteensä noin 200 m³/a (täydennys 12.3.2015). Jaloittelutarha-alueelle rakennetaan noin 250 m³:n (ilman sadevesiä noin 230 m³) betoninen kattamaton lietesäiliö. Jaloittelutarhan betonipohjassa on lievä kaato säiliötä kohden. Tarvittaessa lannan ja sadevesien valumista säiliöön autetaan kurottajalla. Liete levitetään jaloittelutarhan säiliöstä suoraan pellolle tai separoidaan ennen peltolevitystä.

Nautakasvattamoiden 1 ja 2 yhteydessä on kiinteällä katolla katetut betoniset kuivalantalat (3 456 m³ ja 4 360 m³), joissa on 40 cm korkuinen ajoluiska ja edessä asfalttoitu kuormausalue. Uuden nautakasvattamon 4 pohjoispuolelle rakennetaan noin 2 105 m³:n kiinteällä katolla katettu kuivalantala, jossa on kolmen metrin korkuiset betoniseinät, 40 cm:n korkuinen ajoluiska ja tiivispohjainen (betonia tai asfalttia) kuormauslaatta.

Alkuperäisen hakemuksen mukaan hakijan asuinrakennuksen eteläpuolella sijaitseva rakennus, jossa on saman katon alla kaksi laakasiiloa ja lantala, otetaan kokonaisuudessaan lantalakäyttöön. Rakennuksessa on betoniset noin 3 m korkuiset sivuseinät ja molemmissa päädyissä noin 50 cm:n korkuiset ajoluiskat. Muutostyön jälkeen lantalan varastointitilavuus on hakemuksen mukaan yhteensä noin 1 340 m³.

Hakija on ilmoittanut myöhemmin (puhelu 20.5.2015) luopuvansa em., pohjavesialueen suojavyöhykkeellä sijaitsevan, noin 1 340 m³:n lantalan käyttämisestä ja laajentamisesta. Täydennyksen 22.5.2015 mukaan olemassa olevan 3 456 m³:n lantalan pohjoispuolelle rakennetaan noin 2 300 m³:n (594 m²/2 317 m³) kiinteällä katolla katettu kuivalantala, jossa on 2,9 metrin korkuiset betoniseinät, 40 cm:n korkuinen ajoluiska ja tiivispohjainen (betonia tai asfalttia) kuormauslaatta.

Nautakasvattamoissa 1 ja 2 on vinokuivikealuetta yhteensä 1 675 m². Vinopohjissa on 60 cm korkuiset betonireunat ja 6-10 % kallistus. Vinopohjissa on kuivikkeena turvetta ja olkea keskimäärin 30 cm:n paksuinen kerros (täydennys 27.1.2015). Kuivike valuu vinopohjista edessä oleville betonisille lantakäytävillä, jotka tyhjennetään viikoittain.

Nautakasvattamossa 3 on kestokuivikepohja, jonka hyötyala on 990 m². Kuivikepohjan betonireunojen korkeus on takana ja reunoilla 250 cm. Kuivikkeena on turvetta ja olkea noin 100 cm:n paksuinen kerros. Kestokuivikepohja tyhjennetään 3-4 kertaa vuodessa (kasvukaudella suoraan pellolle).

Kasvattamorakennuksissa ei ole WC-tiloja, koska hakijan asuinrakennus sijaitsee kasvattamojen läheisyydessä. Kasvattamoissa ei muodostu hakemuksen mukaan pesuvesiä.

Lannan käsittely

Tilalla otetaan hakemuksen mukaan käyttöön heti uuden kasvattamon valmistuttua lietalannan separointi sekä separoidun kuivajakeen ja kuivikelannan kompostointi (täydennys 12.3.2015). Separoattori ja kompostori toimitetaan kontissa ja kontti sijoitetaan lietesäiliöiden läheisyyteen asfaltoidulle alueelle.

Uudessa nautakasvattamossa muodostuva lietalanta, laskennallisesti noin 5 045 m³/a, separoidaan tilalle hankittavalla ruuviseparointilaitteistolla EYS sp-600. Rekitec Oy:n tilalle laatiman selvityksen mukaan ko. ruuviseparaattorilla pystytään käsittelemään lietettä noin 15 m³ tunnissa. Tilan lietalantamäärällä se tarkoittaa keskimäärin tunnin separointiaikaa vuorokaudessa.

Raakaliettä pumpataan 1 530 m³:n säiliön pohjalta letkua pitkin separoattoriin. Lannan separointi tapahtuu suljetussa tilassa. Separoitu nestejäe valuu putkea pitkin 2 500 m³:n lietesäiliön yläosaan. Separoitu kui-

vajae kulkeutuu separaattorin alapuolella sijaitsevaan kuivikekompostoriin. Rekitec Oy:n tilalle laatiman selvityksen mukaan lannan separointi vähentää tarvittavaa lietesäiliötilavuutta nautatiloilla keskimäärin noin 20% (10 tilan vaihteluväli 13-29%). Nautakasvattamosta ei tule pesuveisiä kuten maitotiloilta, joten hakija arvioi lietteestä erottuvan kuivajakeeseen noin 25% (täydennys 12.3.2015).

Separoinnista ei synny hakemuksen mukaan merkittäviä melu- tai hajuhaittoja ympäristölle. Lietteen pumppaus aiheuttaa jonkin verran melua, mutta sähkökäyttöistä pumppua käytettäessä melu jää alle 60 desibelin. Lieke ei pääse separoinnissa kosketuksiin ilman kanssa, mikä estää hajupäästöjen muodostumista. Separoitu kuivajae on lähes hajutonta.

Lietelannasta separoimalla erotettua kuivajaeetta kompostoidaan jatkuva-toimisessa rumpukompostorissa EYS BC28 (hyötytilavuus 20 m³). Tilalla kompostoidaan vuosittain yhteensä noin 5 000 m³ separoitua kuivajaeetta sekä kasvattamoissa 1-3 muodostuvaa kuivikelantaa (täydennys 12.3.2015).

Lantaa käsitellään rumpukompostorissa noin vuorokauden. Rumpukompostorissa kompostimassa sekoittuu ja ilmastoituu rummun pyöriessä. Rummun pyörimisnopeutta ja sisään otettavaa ilmamäärää säätämällä saadaan kompostoriin optimaalinen lämpötila ja kosteus. Hakemuksen täydennyksen (12.3.2015) mukaan rumpukompostorissa käsiteltyä lantaa ei jälkikypsytetä vaan se ohjataan kompostorista kuljettimella suoraan traktorin perävaunuun, josta se levitetään eläintilaan kuivikkeeksi. Tarvittaessa kompostoitua lantakuiviketta voidaan varastoida pieniä määriä kompostorikontissa.

Säilörehun varastointi

Esikuivattu säilörehu (10 000 t/a) varastoidaan tilakeskuksen neljään olemassa olevaan ja yhteen rakennettavaan laakasiiloon. Puristenesteet kootaan umpikaivoihin (3 kpl a¹ 10 m³) ja levitetään suoraan pellolle lannoitteeksi. Pilaantunut rehu (noin 10 m³/a) varastoidaan lantalassa ja käytetään pelloilla lannoitteena.

Lannan ja jätevesien hyödyntäminen

Tilalla on peltoa yhteensä 393,0 ha, josta omaa peltoa 85,08 ha (vähennetty Pudasjärvellä sijaitsevat pellot 5,96 ha), vuokrapeltoa 94,22 ha ja sopimuspeltoa 213,7 ha. Hakemuksessa esitetyistä pelloista noin 7 ha sijaitsee pohjavesialueen muodostumisalueella ja noin 24 ha sijaitsee pohjavesialueen suojavyöhykkeellä. Tilalla on lannanlevityskelpoista peltoa yhteensä 386 ha (pohjavesialueen muodostumisalueen pelloille ei voi levittää lantaa, mutta suojavyöhykkeen pelloille voi levittää kuivalantaa tietyin edellytyksin).

Lannan levityksestä 60 % tapahtuu keväällä viikkojen 17–22 aikana, 20 % kesällä viikkojen 26–30 aikana ja 20 % syksyllä viikkojen 38–46 aikana.

Jätteet

Kuolleet eläimet (noin 20 kpl/a) varastoidaan katetussa lantalassa ennen toimittamista raatojen käsittelylaitokselle Honkajoki Oy:lle. Vaaralliset jätteet ja metalliromu toimitetaan kaupungin keräyspisteisiin. Muovijäte (8 t/a) toimitetaan muovikeräykseen (Ekokem, 4H tai Kuusakoski).

Polttoaineiden ja kemikaalien säilytys

Tilakeskuksessa on 5 000 litran kaksivaippainen polttoainesäiliö, joka on varustettu ylitäytönestimellä ja laponestolaitteella (ei lukitusta). Säiliön yhteydessä ei ole tiivispohjaista tankkauspaikkaa. Tilalla ei säilytetä muita öljytuotteita.

Lannoitteita varastoidaan suursäkeissä konehallissa. Tilalla ei varastoida kasvinsuojeluaineita (urakoitsija levittää tarvittaessa). Säilörehun teossa käytetään biologisia säilöntäaineita.

Toiminnasta aiheutuva liikenne

Teuras-, rehu- ja eläinvälitysauto liikennöi joka kolmas viikko ja lisäksi tulee satunnaista huoltoajoa. Lantaa ajetaan kevään, kesän ja syksyn levitysviikkoina yhteensä noin 800 kuormaa vuodessa. Hakemuksen mukaan kasvattamon läheisyydessä tapahtuva liikennöinti ei aiheuta syrjäisen sijainnin vuoksi ympäristölle haittaa ja yleisellä tiellä eläinsuojatoiminnasta johtuva liikennöinti vastaa normaalia maaseudun tieliikennettä.

TOIMINNAN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Toiminnan vaikutukset ympäristöön ovat hakemuksen mukaan vähäiset, koska eläinsuojien sijaintikiinteistöllä on ollut kotieläintuotantoa jo pitkään.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on YVA-lain tarkoittamana yhteysviranomaisena antanut 5.5.2015 YVA-lain 6 §:n mukaisen päätöksen (EPOE-LY/1150/2015), ettei hakemuksen mukaiseen laajennushankkeeseen sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Antamassaan päätöksessä ELY-keskus katsoo, että kasvavasta eläin- ja lantamäärästä sekä lisääntyvästä rehu- ja lannanajoliikenteestä aiheutuvat ympäristövaikutukset voidaan huomioida riittävästi ympäristölupamenettelyssä. Toiminnanharjoittajaa koskee selvilläolovelvollisuus mahdollisista ympäristövaikutuksista.

ARVIO PARHAAN KÄYTTÖKELPOISEN TEKNIIKAN SOVELTAMISESTA

Lanta levitetään viljeltävien kasvien ravinnetarpeen mukaan ottaen huomioon kulloinkin voimassa olevat ympäristökorvauksen ehdot. Käytönotettavalla lietelannan separoinnilla saadaan erotettua typpipitoinen nestejäte ja fosforipitoinen kuivajäte. Separoinnin jälkeen lannoitusta voidaan kohdentaa paremmin kasvien ja peltojen ravinnetarpeiden mukaan.

TOIMINTAAN LIITTYVÄT RISKIT JA TOIMET HÄIRIÖTILANTEISSA

Onnettomuus- ja toiminnalliset riskit aiheutuvat lähinnä tulipalosta ja eläintaudeista, joihin voi varautua vakuuttamalla ja parantamalla tilan alkusammutusvalmiutta. Sammuttimia on useita talouskeskuksen eri kohteissa. Ruokinta suoritetaan apevaunulla, joka ei ole riippuvainen sähkön saannista. Vierailuja kasvattamoihin sallitaan rajoitetusti ja aina suojavaatetuksesta huolehtien. Toimitaan ennaltaehkäisevästi kaikissa tilanteissa ja mahdollisessa tautiepäilyssä otetaan yhteys kunnan eläinlääkäriin.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen täydennykset

Ympäristölupahakemusta on täydennetty 27.1.2015, 13.2.2015, 12.3.2015, 1.4.2015, 22.5.2015 ja 1.6.2015.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Ympäristöluvan vireilläolosta on kuulutettu Lapuan kaupungin virallisella ilmoitustaululla 24.3.–11.5.2015 välisenä aikana. Kuulutus on lisäksi ollut luettavissa www.avi.fi/lupa-tietopalvelu. Ympäristölupahakemusta koskeva ilmoitus on julkaistu Lapuan Sanomat -lehdessä 24.3.2015. Hakemusasiakirjat ovat olleet kuulutusaikana nähtävillä Lapuan kaupungintalolla.

Hakija muutti kuulutusaikana rakennettavan nautakasvattamon, lantalan ja kahden lietesäiliön sijoituspaikkaa nykyisten kasvattamoiden koillispuolelta eteläpuolelle. Kuulutusaikaa jatkettiin 30 päivää lupahakemuksen tehtyjen muutosten vuoksi.

Eläinsuojien lähinaapureille ja vaikutusalueen kiinteistönomistajille on lähetetty tieto ympäristölupahakemuksesta ja sen muutoksesta hakemusasiakirjoihin liitetyn tiedonantokirjelmän mukaisesti.

Tarkastus

Tilalle on tehty ympäristölupahakemuksen johdosta tarkastuskäynti 23.4.2015. Tarkastuksesta laadittu muistio on liitetty hakemusasiasiakirjoihin.

Lausunnot

Aluehallintovirasto on pyytänyt lupahakemuksesta lausuntoa Lapuan kaupunginhallitukselta, Lapuan kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisilta, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat –vastualueelta (ympäristölupien valvonta ja YVA) ja Eviralta. Lapuan kaupunginhallitus ei antanut asiasta lausuntoa määräaikaan mennessä.

1. Lapuan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Lannan separointi ja kompostointi

Rakennettavan eläinsuojan lietelanta separoidaan ja kompostoidaan, minkä jälkeen saatua tuotetta käytetään eläinsuojissa kuivikkeena. Lisäksi kompostoidaan tilalla syntyvää kuivalantaa, yhteensä noin 5 000 m³/a.

Nitraattiasetuksen (1250/2014) mukaan lietelannasta erottuu jakeistettaessa neste- ja kuivajae, joille on oltava erilliset varastot. Laskettaessa jakeiden vaatimia varastotiloja lähtökohtana on tilalla syntyvä lietelannan määrä. Jakeiden määrät ja niiden vaatimien varastojen koot riippuvat jakeistuksessa käytetyn laitteen erotustehosta ja raakalietteen ominaisuuksista. Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeen mukaan lupahakemuksessa tulee esittää selvitys käytettävästä separointilaitteistosta, sen erottelutehosta ja arvio ravinteiden jakautumisesta eri fraktioihin.

Hakemuksen liitteenä on Rekitec Oy:n tuote-esite, jonka mukaan laitteiston kuivajaeosuus on 25 %. Neste johdetaan käsittelyyn 1 000 m³:n säiliöön, josta käsitelty lietteen nesteosuus johdetaan 2 500 m³:n lietesäiliöön.

Nitraattiasetuksen (1250/2014) mukaan aktiivisen kuiva- ja kuivikelantaaumojen kääntämisen tai reaktorikompostoinnin myötä varastoitavan lantamäärän voidaan laskea vähenevän 20 % vuosittaisesta lantamäärästä.

Lannan varastointitilojen vähimmäisvaatimukset

Pihatossa III sijaitsevan jaloittelutarhan kattamattoman alueen mitat on pohjapiirustuksen mukaan 10 m * 92,5 m, mutta asemapiirustuksessa pinta-alaksi on esitetty 870 m². Asemapiirustuksen mukaiselta pinta-

alalta muodostuu sadevesiä 261 m³. Piirustuksessa on esitetty, että lietesäiliö tehdään jaloittelutarhan sisälle ja säiliö tehdään kattamattomana.

Eläinliitteen mukaan pihatossa III on yhteensä 250 lihanautaa. Näiden eläinten vuosittainen lannantuotanto on yhteensä 3 530 m³. Hakija on kertonut, että jaloittelutarhaan ja ruokintakatokseen muodostuva lanta on lietelantaa, mutta hakemuksesta ei ilmene, miten suuri osa tästä pihaton III kokonaislannantuotannosta muodostuu lietteeksi, joka varastoidaan lietesäiliöön.

Kuivalannan varastointitilavuutta tarvitaan noin 12 000 m³ ja lietelannan varastointitilavuutta tarvitaan noin 5 000 m³. Kuivalannan osalta 12 kuukauden varastointitilavuustarpeesta on vähennetty kompostoinnissa tapahtuva lannan tilavuuden pieneneminen 20 %:lla, mikä vastaa noin 1 000 m³:n vuotuista lantatilavuutta.

Esitetty lannan varastointitilavuus

Tilalla on olemassa olevat 4 360 m³:n ja 3 456 m³:n kuivalantalat pihattojen yhteydessä. Laajennuksen yhteydessä rakennetaan uusi 2 105 m³:n kuivalantala sekä 1 000 m³:n, 2 500 m³:n ja 230 m³:n lietesäiliöt. Kaikki kuivalantalat on katettu ja myös uusi rakennettava kuivalantala tehdään katettuna. Lisäksi toiminnanharjoittajalla on tilan talouskeskuksen yhteydessä 1 340 m³:n kuivalantala.

Tilalla on kuivalannan varastointitilavuutta yhteensä noin 13 171 m³, josta pihattojen 1 ja 2 vinokuivikepohjissa 920 m³ (laskettu 60 cm:n kuivikekorkeudella) ja pihaton 3 kestokuivikepohjassa 990 m³. Kuivalannan varastointitilavuuden katsotaan riittävän kun pihatossa 3 muodostuneesta lannasta 1/3 tai 1/2 on laskettu lietesäiliötilavuuteen.

Nitraattiasetuksen (1250/2014) mukaan separoinnissa erottuville neste- ja kuivajakeille on oltava erilliset varastot. Tilalla on lietelannan varastointitilavuutta yhteensä 3 978 m³, mikä riittää pihaton IV separoidun lietteen (3 682 m³) varastointiin, mutta lietetilavuudessa ei ole huomioitu pihatosta III muodostuvaa lietettä jaloittelutarhasta ja ruokintakatoksesta. Toiminnanharjoittaja on ilmoittanut, että pihaton III lietesäiliön liete separoidaan. Pihatosta III muodostuvan lietteen määrä ei ole selvillä, mutta yleensä eläintuotantorakennuksista, jossa kuivitetun makuualueen osuus on alle puolet eläinten käytettävissä olevasta kokonaistilasta, makuualueen ulkopuolella muodostuu merkittävä osa kokonaislannasta.

Lannan levityspinta-ala

Hakemuksessa esitetystä lannan levityspinta-aloista 6,8 ha sijaitsee Pihlajasalons pohjavesialueen muodostumisalueella ja 23,9 ha pohjavesialueen suojavyöhykkeellä. Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeen mukaan tilan lannan levityspinta-atarve on 368,8 ha. Huomioiden pohjavesialueen muodostumisalueella sijaitsevat pellot tilan kokonaispeltopin-

ta-alan tarve on 375,6 ha. Lupahakemuksesta ja täydennyksistä ei pääse käsitykseen siitä, onko tilalla käytettävissään kotieläintalouden ohjeen taulukon mukaisesti lannan levityspinta-alaa.

Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeen mukaan lannan levitysalan laskennassa voidaan ottaa huomioon lannan eri käsittelymenetelmät ja niiden vaikutukset lannan levitysmäärään ja -alaan. Ohjeen mukaan lannan levitysala perustuu lannan fosforipitoisuuteen, joka saadaan tilakohtaisesti lannan ravinneanalyysillä tai käyttämällä taulukon mukaisia ohjearvoja.

Nitraattiasetuksen (1250/2014) liitteen 2 taulukkoarvojen mukaan naud-an kuivikelannan kokonaisfosforipitoisuus on 1,0 kg/m³ ja lietelannan 0,5 kg/m³. Lietelannan separoinnissa erottuvaan kuiva-ainekseen sitoutuu tutkimusten mukaan suurin osa separoitavan lietelannan fosforipitoisuudesta eli 70-80 % eli 0,35-0,40 kg/m³. Fosfori ei katoa kuivikelannasta eikä kuivajakeesta kompostoinnin yhteydessä, joten kompostoinnilla ei voida pienentää lannan levityspinta-alan tarvetta.

Kuivalannasta ja kuivajakeesta tehdyssä kuivikkeessa on ravinteita jo ennen sen hyödyntämistä uudelleen kuivikkeena ja ravinteet lisääntyvät uusiokäytössä. Tällöin pellolle levitettävän uusiokäytetyn kuivalannan fosforipitoisuus ei vastaa enää keskimääräisiä taulukkoarvoja. Lannoituksen tulee perustua lanta-analyysihin ylläannoituksen välttämiseksi. Lanta-analyysihin perustuvassa lannoituksessa tulee huomioida, että tilan toimintatavoista johtuen tilan eri lannan varastointitiloissa voi olla suuriakin fosforin pitoisuusvaihteluja. Lisäksi voi olla myös ajallisia vaihteluja riippuen siitä esim. että varastoidaanko 2 500 m³:n lietesäiliössä vain separoitua nestettä vai johdetaanko sinne sekaan myös raakalietettä ja miten moneen kertaan hyötykäytettyä lantakuiviketta varastoidaan lantalassa.

Muuta huomioitavaa

Toiminnassa tulee noudattaa siirtymäsäännökset huomioiden nitraattiasetuksen (1250/2014) vaatimuksia.

Ympäristölupa tulisi myöntää tilalle siten, että luvan mukainen eläinmäärä vastaa tilalla pidettäviä eläimiä vuoden tarkastelujaksolla. Eläinmäärän kytkeminen keskimääräiseen eläinmäärään vuositason helpottaisi tilan ympäristöluvan valvontaa. Keskimääräinen eläinmäärä on helposti saatavilla, koska eläinperusteiset tuet on sidottu myös tilalla olleeseen keskimääräiseen eläinmäärään.

2. Lapuan kaupungin terveydensuojeluviranomainen (Seinäjoen alueen ympäristöterveydenhuolto)

Terveydensuojeluviranomainen katsoo, että lupahakemuksen mukaisesti toiminnasta ei aiheudu terveyshaittaa lähiasutukselle. Lihanautakas-

vattamo ei sijaitse tärkeällä pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue on Pihlajasalo 1040807 (II-luokka), joka sijaitsee noin 150 metrin päässä kasvattamoista. Pohjavesialueella ei sijaitse yhdyskunnille tärkeitä vedenottamoita. Lihanutakasvattamoja lähimpänä sijaitseva vesistö on Karjannevenoja, joka kulkee pohjavesialueen lävitse noin 400 metrin päässä kasvattamoista. Terveystensuojeluviranomainen katsoo, että toiminnanharjoittajan tulee huolehtia, että tilan toimintoja tai lannanlevitykseen käytettäviä peltöjä ei sijaitse pohjavesialueella. Toiminnassa, lannan varastoinnissa ja käytössä tulee huomioida, että ympäristöön ei pääse valumia, jotka aiheuttaisivat pohjavesialueen tai vesistön pilaantumista tai muuta terveyshaittaa.

Lantalan ympäristö tulee pitää siistinä. Lantavarastojen kuntoa tulee tarkkailla säännöllisesti ja korjata mahdolliset vauriot välittömästi. Toiminta tulee toteuttaa siten, että se ei aiheuta kohtuutonta pöly-, melu- tai hajuhaittaa lähialueen asukkaille. Säilörehun valmistuksessa syntyvä puristeneste on otettava talteen ja varastoitava tiiviissä säiliössä. Polttoainesten ja kemikaalien varastointi tulee järjestää siten, että vuototilanteissa ei aiheudu terveysvaaraa. Jätehuolto tulee järjestää siten, että jätteistä ja ongelmajätteistä ei aiheudu terveyshaittaa.

Terveystensuojeluviranomaisen tietojen mukaan lihanautakasvattamo sijaitsee Männikön vesijohto-osuuskunnan toiminta-alueella. Männikön vesijohto-osuuskunnan jakeleman talousveden laatua valvotaan terveystensuojeluviranomaisen toimesta talousvesiasetuksen 461/2000 mukaisesti. Männikön vesijohto-osuuskunta ostaa kaiken jakeleman veden tukkuvesiyhtiö Lappavesi Oy:ltä. Männikön vesijohto-osuuskunnalle ei ole kriisivesijohtoa, joka turvaisi lihanautakasvattamon veden saannin erityistilanteissa. Terveystensuojeluviranomaisen näkemys on, että toiminnanharjoittajan tulee arvioida naudanlihakasvattamon aiheuttama hetkittäinen enimmäisvedenkulutus ja ilmoittaa se Männikön vesijohto-osuuskunnalle. Näin Männikön vesijohto-osuuskunta pystyy veden riittävyyden lisäksi arvioimaan verkoston painetasojen säilymisen huippukulutuksen aikana. Vedenkulutus on tärkeää tietää myös siksi, että vesihuoltolaitos vastaa verkostoihinsa liitettyjen kiinteistöjen vesihuoltopalvelujen saatavuudesta häiriötilanteissa. Tarvittaessa toiminnanharjoittajan on varauduttava rakentamaan kasvattamon yhteyteen kulutusta tasaava varavesisäiliö ja paineenkorottamo. Varavesisäiliö turvaisi lihanautakasvattamon veden saannin myös erityistilanteissa. Vesihuoltolain 13 §:n mukaisesti vesihuoltolaitoksen verkostoon liitettävän kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistön vesihuoltolaitteistosta liittämisikohtaan saakka. Laitteisto tulee suunnitella, sijoittaa ja rakentaa niin, että se on yhteensopiva vesihuoltolaitoksen laitteiston kanssa. Kiinteistön vesihuoltolaitteisto tulee pitää sellaisessa kunnossa ja sitä tulee käyttää siten, että siitä ei aiheudu vaaraa tai haittaa vesihuoltolaitoksen laitteiston käytölle eikä terveydelle tai ympäristölle.

Lausuntopyyntöön on pyydetty ottamaan kantaa erityisesti kompostoidun lannan käyttämisestä eläinten kuivikkeena. Separoitua ja kom-

postoitua kuiva-ainetta käytetään laajasti ulkomailla kuivikkeena niin makuuparsissa kuin kestokuivikepohjillakin. Suomessa kuivikekäyttö ei ole toistaiseksi yleistynyt muiden orgaanisten kuivikemateriaalien runsaasta tarjonnasta johtuen. Myös kuivikekäytön tutkimattomuus on yksi osasy. Lanta sisältää paljon erilaisia mikrobeja ja tuoreen sonnan bakteeripitoisuus voi olla $10^{10} - 10^{13}$ kpl/g. Lannan jatkokäyttöä ajatellen haitallisia bakteereja ovat muun muassa voihiappobakteerit, *Bacillus* -bakteerit ja enterobakteerit. Enterobakteerit kuuluvat *Enterobacteriaceae*-heimoon, johon kuuluu mm. *Escherichia*-, *Salmonella*-, *Enterobacter*- ja *Yersinia*-sukuja. Enterobakteereja esiintyy luonnossa sekä ihmisten ja eläinten suolistoissa, minkä takia ne ovat hyviä indikaattoribakteereita hygienian tarkkailussa. Patogeeniset mikrobit ovat tauteja aiheuttavia mikrobeja. Mikrobit voivat levitä lannan mukana ja osa niistä aiheuttaa ruokamyrkytyksiä tuottamiensa myrkyllisten aineiden vuoksi. Käsittelemällä lantaa voidaan kuitenkin hävittää haitalliset mikrobit mahdollisesti kokonaan.

Taija Taavon v. 2013 julkaistussa (HAMK) opinnäytetyössä "Lehmänlannan hygienisoituminen kompostoinnissa" on selvitetty ns. normaalilla separaattorilla separoidun ja kompostoidun lannan kuivajakeen käyttöä kuivikkeena. Tulosten perusteella lehmänlanta on kompostoinnin jälkeen hygieenistä lannoitevalmistelain raja-arvojen mukaan. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa lannoitevalmisteista (MMM 12/2007, liite IV) määritetään *E. colille* raja-arvoksi alle 1 000 pmy/g. Lähtötilanteessa kaikkien kasojen *E. colin* määrä oli yli 1 000 pmy/g. Seitsemän ja viiden vuorokauden kompostoinnin jälkeen pitoisuudet olivat kuitenkin huomattavasti pienemmät (noin 5 - 80 pmy/g) ja jäivät alle raja-arvon. Lainsäädännön mukaan Taavon tutkimuksessa saatu lopputuote kelpaisi siis ainakin lannoitevalmisteksi hygieenisyytensä puolesta. Lopputuote on vielä hygieenisempää, jos pystytään estämään kompostimassan uudelleenkontaminoituminen. Tutkimuksen mukaan noin viikon kompostointi saattaisi olla riittävä, jos pystytään takaamaan koko massan hygienisoituminen eli lämpötilan tasainen kohoaminen ja korkean lämpötilan pysyminen koko massan osalta.

Taija Taavon työssä ei tutkittu *Salmonella* -bakteerin ilmenemistä näytteissä. *Salmonellan* tuhoutuminen alkaa yleensä 70 °C:ssa, mutta jos *Salmonellaa* on suuria määriä, edes 80 °C ei riitä bakteerin tuhoamiseen (Salmonellatyöryhmän muistio, 2009, 17). Tutkimuksen mukainen kompostoinnin maksimilämpötila (66 – 67 °C) ei olisi siis välttämättä ollut riittävä tuhoamaan mahdollista *Salmonellaa*. Tutkimuksessa kutterinpuru oli mikrobiologisesti puhtaampaa kuin lopputuote eikä siitä löytynyt lainkaan *E. colia* tai koliformeja. Kompostoidussa lantakuivikkeessa etenkin koliformien määrä oli suuri ja *E. colia* ilmeni myös jonkin verran. Lopputuotteen *E. colin* määrä (5 - 221 pmy/g) jäi kuitenkin alle lannoitevalmistelaissa määritetyn raja-arvon (1 000 pmy/g). Taavon tutkimuksessa ei kuitenkaan ole tutkittu *E. colin* eri ryhmiä, kuten lihanaudoilla esiintyvän Enterohemorraaginen *Escherichia coli* -bakteerin eli EHEC -bakteerin esiintymistä. EHEC -bakteeri on yleinen ruokamyrkytysten aiheuttaja.

Taavon tutkimuksen mukaan kompostoidun lehmänlannan ammoniakinsitomiskyky ei välttämättä ole kovin hyvä johtuen sen suhteellisen korkeasta pH:sta verrattuna esimerkiksi turpeeseen. Ammoniakki ei kuitenkaan avopihatossa aiheuttane ongelmaa. Lannan imukyky oli Taavon tutkimusten mukaan suhteellisen hyvä ja se imi vettä huomattavasti nopeammin kuin kutterinpuru. Kuivikkeet vaihdetaan navetoissa yleensä useamman kerran viikossa, joten immunopeus on tärkeä kuivikkeen ominaisuus lehmien mukavuuden puolesta. Jos kuivike imee virtsan hitaasti itseensä, nauta ehtii sotkea itsensä virtsaan ennen kuin se on kokonaan imeytynyt. Immunopeuteen vaikuttaa kuitenkin oleellisesti kuivikkeen määrä karsinassa. Riittämätön kuivitus altistaa ihosairauksille. Lantaisen naudan teurastus teettää paljon ylimääristä työtä. Terveysvalvonnalla ei ole käytettävissä tutkimustietoa, mahdollisen lantapanssarin muodostumisesta käytettäessä kompostoitua lantaa pidempikarvaisten lihanautojen kuivikkeena.

Lausunnossa lainatun toisen julkaisun (Schwarz ym. 2003) mukaan käyttämättömän kuivikkeen mikrobiologinen puhtaus ei näyttänyt vaikuttavan käytetyn kuivikkeen utaremikrobien pitoisuuksiin, joten käytetystä kuivikkeesta löydetty mikrobi olivat todennäköisesti peräisin tuoreista jätöksistä. Julkaisun mukaan lannan käyttö kuivikkeena tuottaa taloudellista etua ilman haitallisia vaikutuksia eläinten terveyteen. Huomion kiinnittäminen karsinoiden puhtauteen ulosteiden ja virtsan osalta on julkaisun mukaan tärkeämpää kuin käytettävä kuivike.

3. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat - vastuualue (30.4.2015)

Tilalla on voimassa oleva ympäristölupa 570 lihanaudan ja 50 vasikan (alle 6 kk) pitämiselle kahdessa lihanautakasvattamossa. Hakemuksen mukaan tilalle on rakennettu myös kolmas lihanautakasvattamo ja eläinsuojissa on pidetty yhteensä noin 1 000 lihanautaa. Lupaa haetaan luvitetun toiminnan lisäksi jo nyt rakennetulle lihanautakasvattamolle ja yhdelle rakennettavalle lihanautakasvattamolle (kasvattamo 4). Lupaa haetaan yhteensä 1 159 lihanaudalle ja 91 vasikalle (alle 6 kk).

Kasvattamo 3 on rakennettu ilman, että sille on haettu ympäristölupaa. Rakennuslupa on myönnetty "muulle maa- ja metsätalouden rakennukselle". Rakennuksessa on pidetty kuitenkin noin 200 lihanautaa. Nykyisissä eläinsuojissa on pidetty hakemuksen mukaan jo nyt yhteensä noin 1 000 eläintä. Hakemuksen mukaan rakennettavaan neljanteen pihattoon mahtuu noin 350 lihanautaa. Edellä mainittujen eläinmäärätietojen perusteella eläinsuojiin mahtuu enemmän eläimiä, kuin mille lupaa haetaan. ELY-keskus toteaa, että lupa tulisi myöntää eläinsuojiin mahtuvalle maksimieläinmäärälle. Mikäli ympäristölupa myönnetään hakemuksen mukaiselle eläinmäärälle, eläinmäärä ei saa ylittää luvassa määrättyä maksimieläinmäärää.

Olemassa olevien lihanautakasvattamoiden lanta käsitellään kuivikelantana. Ympäristöluvan mukaisissa kasvattamoissa on vinokuivikepohjat ja kasvattamossa 3 kestokuivikepohja. Rakennettavan kasvattamon lannankäsittely tapahtuu lietelannalla. Laajennuksen yhteydessä tilalle rakennetaan kaksi lietesäiliötä: 1 000 m³ ja 2 500 m³. Lietelanta separoidaan ruuvipuristin-tyyppisellä separaattorilla. Hakijan mukaan lietteestä separoidun kuiva-aineen osuus on noin 29 %, jolloin lietesäiliöön johdetaan noin 71 % lietteestä. Hjorthin ym. (2009) tutkimuksen perusteella ruuvipuristimen erotusteho vaihtelee noin 5-25 % välillä. ELY-keskus katsoo, että lantaloiden mitoituksessa tulisi käyttää laitteen maahan-tuojan mukaisia separoinnin erotusarvioita, joka on 25 %.

Kasvattamon 3 yhteydessä on jaloittelualue ja katettu ruokintakatos. Hakemuksen mukaan kattamaton alue on noin 870 m², joista osa jää rakennettavan, noin 230 m³:n säiliön alle. Valumavesiä imeytetään osittain kuivikkeeseen, jotka kokonaisuudessaan johdetaan pohjan kaadon ja kurottajan avulla rakennettavaan säiliöön. Hakija on arvioinut jaloittelu-alueella muodostuvien valumavesien määräksi 200 m³. ELY-keskus katsoo, että säiliön mitoituksessa tulee huomioida valumavesien määränä vähintään 0,2 m³/jaloittelualueen tiivispohjainen m², mieluiten kuitenkin 0,3 m³/jaloittelualueen tiivispohjainen m².

Myös nykyisen kasvattamon 2 yhteydessä asfaltoidulla piha-alueella on aidoin erotettu jaloittelualue, jota ei ole ilmoitettu hakemuksessa. Hakijan mukaan eläimiä pidetään aidatulla piha-alueella talvisin noin kuukauden verran, kun uusi eläimiä saapuu ja vanhemmat eläimet eivät ole vielä lähteneet teuraaksi. ELY-keskus katsoo, että kyseinen alue tulee ympäristöluvassa luvittaa jaloittelualueeksi, jolloin alueen valumavesien talteenotto on järjestettävä siten, että valumavesille varataan riittävästi säiliötilavuutta. Tämä tulee huomioida lietelantatilavuutta arvioidessa. Vaihtoehtoisesti eläinten pito aitauksissa nautakasvattamoiden rakenteiden ulkopuolella tulee kieltää.

Hakemuksen mukaan tilalla tehdään esikuivattua säilörehua noin 10 000 tonnia vuodessa laakasiiloihin. Puristenesteet johdetaan kolmeen noin 10 m³:n umpikaivoon ja levitetään pellolle. Laskennallisesti puristenesteitä syntyy 0,05 m³ rehutonnia kohden, jolloin tilalla syntyy noin 500 m³:ä puristenesteitä vuodessa, mikä tulee huomioida myös lantavarastojen mitoitusta laskiessa.

Yhteensä tilan käyttöön tulee lietelannan säilyttämiseen lietekuilujen (600 m³) kanssa, sadevesivarat huomioon ottaen noin 4 186 m³ lietelantatilavuutta. Kun huomioidaan lietelannan separointi, rehusta syntyvät puristenesteet sekä pihaton 3 yhteydessä olevan jaloittelualueen valumavedet, on vaadittava lietelantatilavuus 4 735 m³. ELY-keskus katsoo, että puuttuva lietelantatilavuus tulee esittää ennen ympäristöluvan myöntämistä.

Tilalla on kolme katettua kuivalantala, joista noin 3 456 m³:n ja 4 360 m³:n lantalat sijaitsevat nykyisten eläinsuojien yhteydessä. Laajennuksen yhteydessä rakennetaan noin 2 105 m³:n katettu kuivalantala. Nykyinen, noin 530 m³:n lantala sijaitsee vanhan käytöstä poistuneen navetan yhteydessä tilakeskuksesta noin 200 m länteen. Lantala on suunniteltu laajennettavaksi 1 340 m³:in. Lantala ja sen laajennus sijoittuvat Pihlajasalon vedenhankintaan soveltuvalle pohjavesialueelle (1040807).

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus toteaa, että Pihlajasalon vedenhankintaan soveltuvalle pohjavesialueelle sijoittuvan lantalan suunniteltu laajennus tulee ensisijaisesti sijoittaa pohjavesialueen ulkopuolelle. Tätä puoltaa myös lähimmän naapurin asuinrakennuksen läheisyys, johon etäisyyttä tulee vain 85 metriä. Lupaa lantalan laajentamiselle ei tule myöntää, mikäli ei voida varmistua siitä, että päästöjä maaperään ja pohjaveteen ei muodostu. Lantalan pohjarakenteiden tulee olla vesitiivistä materiaalia. Jätevesiä ei saa päästää imeytymään pohjavesialueen maaperään. Rakenteiden ja laitteiden tulee olla sellaisia, ettei tyhjennysten, siirtojen ja kuljetusten aikana pääse tapahtumaan vuotoja. Varastoinnin ja käsittelyn tulee tapahtua siten, ettei päästöjä ympäristöön muodostu.

Mikäli lupa laakasiilon lantalaksi muuttamiselle myönnetään, tulee toiminnan vaikutuksia pohjavesiin tarkkailla tilalla olevasta kaivosta. Mikäli kaivo ei käy tarkkailuun, tulee pohjaveden laadun tarkkailua varten asentaa havaintoputki. ELY-keskus ohjeistaa havaintoputkiasiansa tarvittaessa.

Pohjavesinäytteenottoon sertifioitun tai pohjavesinäytteenottoon hyvin perehtyneen näytteenottajan tulee ottaa pohjavesinäytteet vuosittain kesäkuussa. Tehtävät veden laadun määritykset ovat vähintään: sameus, lämpötila, happi (mg/l ja kyll. %), pH, sähkönjohtavuus, nitraatti, ammonium, lämpökestoiset kolimuotoiset bakteerit ja *Escherichia coli*. Määrittysmenetelmien tulee olla akkreditoituja tai menetelmien luotettavuus tulee osoittaa muulla tavalla. Näytteenottotiheyttä ja analyysivalikoimaa voidaan muuttaa tarvittaessa perustellusta syystä. Lisäksi kertaluontoisesti tulee alueen pohjavedestä määrittää öljyhiilivedyt (määritysraja 50 µg/l) ensimmäisellä tutkimuskerralla. Näytteenoton yhteydessä tulee havainnoida myös pohjavedenpinnan taso. Veden laadun tarkkailutulos tulee toimittaa Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle vuosittain sähköisesti. Määrittystulosten lisäksi tulee tarkkailuraportista ilmetä näytteenottopäivämäärä, näytteenottaja, näytteenottotapa, (putken tyhjentäminen, pumppaustapa yms.), määrityksen tehnyt laboratorio, käytetyt menetelmät sekä niiden mittausepävarmuudet ja akkreditointi.

Pohjavesialueella ei saa säilyttää tai varastoida jätteitä (mm. pilaantunutta rehua) alueilla, joilla ei ole asianmukaisia suojarakenteita pohjaveden pilaantumisen estämiseksi.

Hakija on esittänyt kuivalantaa kompostoitavaksi jatkuvatoimisessa rumpukompostorissa noin 5 000 m³:ä vuodessa. Myös lietelannan kuivajae kompostoidaan. Kompostoitu lanta käytetään eläinten kuivikkeena. Hakija esittää kompostoitavaa lantamäärää vähennettäväksi vaaditusta kuivalantatilavuudesta.

Kompostoitua lantaa ei tiettävästi ole käytetty Suomessa kuivikkeena, mutta siitä on kokemuksia muualta Euroopasta. Kompostin käytössä kuivikkeena on haasteensa mm. hygieenisten syiden ja toisaalta kompostiin kerääntyvien ravinteiden vuoksi. Mikäli kompostikuiviketta kierrätetään useita kertoja kuivikkeena ja lantana kompostorin kautta, loppu tuotteeseen kertyy fosforia. Tämä vaikuttaa osaltaan lannanlevitykseen, johon vaadittava todellinen peltopinta-ala selviää vasta lanta-analyysien perusteella.

Hakemuksessa olisi tullut kuvata tarkemmin kompostorin toimintaa sekä käyttöä. Kompostori sijoitetaan rakennettavien lietesäiliöiden ja lantalan yhteyteen. Hakemuksen mukaan rumpukompostorissa käsitelty lanta ohjataan suoraan traktorin perävaunuun ilman jälkikypsytystä. ELY-keskus toteaa, että käytännössä hygieeniset syyt voivat vaatia kuitenkin jälkikypsytyksen. Kompostorin valmistajan mukaan kompostia tulisi jälkikypsyttää 7-10 päivää. ELY-keskus katsoo, ettei lantatilavuudessa voida huomioida kompostoinnin osuutta, vaan kuivalantatilavuutta tulee kasvattaa vastaamaan vaadittua lantatilavuutta. Mikäli kompostia jälkikypsytetään, tulee sen tapahtua tiiviillä, mieluiten katetulla kompostointialustalla. Lisäksi ELY-keskus toteaa, ettei vinokuivikepohjien lantatilavuutta voida huomioida hakemuksessa esitetyllä tavalla tai samaan tapaan kuin esimerkiksi kestokuivikepohjan. Kestokuivikepohjan lantatilavuudeksi voidaan katsoa hakemuksessa esitetty 990 m³. Katoilta tulevat sadevedet tulee johtaa lantaloiden ja eläinsuojien ulkopuolelle.

Hakemuksen mukaan tilalla on lannanlevitykseen käytettävissä olevaa peltoa noin 393,7 ha. Kyseisessä pinta-alassa ei ole huomioitu Pohjois-Pohjanmaalla Pudasjärvellä sijaitsevia peltolohkoja. Hakemuksen mukainen eläinmäärä vaatii vähintään 362,1 ha lannanlevitysalaa. Lannanlevitykseen esitetyistä omista ja lannanluovutussopimusten pelloista noin 83,7 ha sijoittuisi joko osittain tai kokonaan Pihlajasalon vedenhankintaan soveltuvalla (II-luokan) pohjavesialueelle.

Peltolohkojen pohjavesialueelle sijaitseville osille ei tule käyttää lietelantaa, virtsaa ja puristinnestettä, jätevesilietettä tai muutakaan nestemäistä orgaanista lannoitetta. Kuivalantaa ei saa levittää pohjaveden muodostumisalueelle, eikä vedenottamoiden lähisuoja-alueille (YSL 17 §). Kuivalannan levitys on mahdollista pohjavesialueen ulkorajan ja pohjavesialueen varsinaisen muodostumisalueen väliselle alueelle, kun levitys tapahtuu keväällä ja lanta mullataan mahdollisimman nopeasti. Kerralla käytettävä lantamäärä ei saa ylittää kasvin yhden kasvukauden aikana tarvitsemia ravinnemääriä. Muita kuin orgaanisia lannoitteita voidaan käyttää pohjavesialueelle kasvin ravinnetarpeen edellyttämiä määriä.

Kaivojen ympärille tulee jättää aina vähintään 30–100 metrin levyinen suojavaiohyke, jonka leveys määräytyy maaston korkeussuhteista, kaivon rakenteesta ja maalajista. Pohjavesialueella saa käyttää vain sinne soveltuvia kasvinsuojeluaineita.

Lisäksi Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus muistuttaa, että vaikka etukäteen arvioiden ei pinta- eikä pohjaveteen kohdistuvia haittoja tulisikaan, on toiminnanharjoittaja vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin.

ELY-keskus katsoo, että hakijan tulee täydentää peltoalaa ainakin pohjaveden muodostumisalueella sijaitsevien lohkojen osalta. Lannan kompostoiminen ei vaikuta syntyvän lannan määrään tai vaadittavaan levityksalaa sitä vähentävästi. ELY-keskus myös huomauttaa, että mikäli lannan vastaanottajat ovat karjatilallisia, tule varmistaa, että myös näillä tiloilla muodostuvalle lannalle on riittävästi lannanlevitysalaa.

Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat luvitetuista eläinsuojista ja lantaloista noin 180, 190 ja 290 metrin etäisyydellä. Kasvattamo 3 on rakennettu ilman asianmukaista rakennuslupaa ja ympäristölupaa kohti asuinrakennuksia, etäisyyden ollessa lyhimmillään 140 ja 185 m. Kasvattamo 4 ja lantalat rakennetaan noin 230, 300 ja 410 metrin etäisyydelle asuinrakennuksista.

Suunnitellun laajennuksen jälkeen lupaa haattavan toiminnan eläinyksikkömäärä (ympäristölupatarkoituksiin) on noin 2 489 eläinyksikköä. Etäisyysvaatimus tämän kokoiselle eläinsuojalle on ympäristöministeriön ohjeen 1/2010 liitteen neljä mukaan suotuisissa oloissa 350, normaaleissa olosuhteissa 395 ja vaativissa olosuhteissa noin 425 metriä. Nautojen kohdalla käytetään yleensä suotuisten ja normaaleiden olosuhteiden etäisyysvaatimuksia. Etäisyysvaatimuksen koskevat uusia hankkeita, mutta niitä sovelletaan tapauskohtaisesti myös laajennuksiin. Ympäristöministeriön ohjeen mukaan laajennushankkeiden vähimmäisetäisyyden lähimpään naapuriin tulisi olla vähintään 100 metriä ja laajentamisen tulisi tapahtua pääasiassa häiriintyvistä kohteista poispäin, jos se on kohtuullisin kustannuksin toteutettavissa. Koska tässä tapauksessa on kyseessä suuri eläinsuoja, tulisi etäisyyden olla huomattavasti tätä pidempi.

ELY-keskus toteaa, että kasvattamon 4 ja sen yhteyteen suunniteltujen lantalarakennusten sijaintipaikka täyttää ympäristönsuojelulain mukaiset vaatimukset. Kasvattamon 3 osalta todetaan, että mikäli kasvattamoa ei olisi jo rakennettu, ELY-keskus ehdottaisi kasvattamon sijaintipaikan siirtämistä siten, että laajennus tapahtuisi poispäin lähimpien naapureiden asuinrakennuksista. Tämä olisi voitu toteuttaa esimerkiksi siirtämällä eläinsuojaa muutama kymmenen metriä etelämmäs. Kasvattamon 3 osalta lupaharkinnassa tulee huomiota kiinnittää erityisesti siihen, kuinka lähimmät naapurit ovat kokeneet tilan lihannautojen kasvatustoiminnan.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen 13.5.2015 lähettämä täydennys aiempaan lausuntoon:

ELY-keskuksen lausunnon 30.4.2015 mukaan lannanlevitykseen esitetyistä omista ja lannanluovutussopimusten pelloista noin 83,7 ha sijoituisi joko osittain tai kokonaan Pihlajasalon vedenhankintaan soveltuvalle (II-luokan) pohjavesialueelle. Tarkennuksena tähän, että luvussa on mukana kokonaisuudessaan kaikki peltolohkot, joiden osia sijaitsee Pihlajasalon pohjavesialueella. Esitetystä lannanlevitysalasta pelkästään pohjavesialueella sijaitsevien peltolohkojen osuus on noin 30 ha. Etenkin pohjavesialueen muodostumisalueella ja ulkorajan välisellä alueella sijaitseva lannanlevityspinta-ala on melko suuri.

Kuivalannan levitys on sallittu pohjavesialueen ulkorajan sekä pohjavesialueen varsinaisen muodostumisalueen väliselle alueelle, kun levitys tapahtuu keväällä ja lanta mullataan mahdollisimman nopeasti. Tilan kuivikelanta kuitenkin kompostoidaan ja käytetään uudelleen kuivikkeena. ELY-keskus katsoo, että hakijan tulisi esittää lannan ravinneanalyysiin pohjautuva lannanlevityssuunnitelma hyväksyttäväksi ELY-keskuksen valvontaviranomaiselle. Suunnitelman laatijalla tulee olla riittävä asiantuntemus aiheesta. Nämä vaatimukset tulee sisällyttää myös lupamääräyksiin.

Lisäksi ELY-keskus toteaa, että kasvattamon 3 rakentamisella on myönnetty investointitukea, jolloin rakennuksen käyttötarkoitukseksi on esitetty lanta-/rehuvarasto. Mikäli ympäristölupa myönnetään kasvattamolle 3, tulee sille hakea ELY-keskukselta rakennuksen käyttötarkoituksen muutosta.

4. Evira

Harri Sukuvaaran lihanautojen kasvatustoiminnan laajentamista koskevan ympäristölupahakemuksen mukaan hakija aikoo käsitellä kompostoimalla osan tilalla muodostuvasta lannasta ja käyttää kompostoidun lannan kuivikkeena samalla tilalla.

Työtehoseura on tehnyt vuonna 2014 kirjallisuuskatsauksen "Lietelannan separointijakeen käyttömahdollisuudet kuivikkeena". Julkaisu on luettavissa ainakin eläintautien torjuntayhdistyksen sivulla <http://www.ett.fi/sisalto/ohjeet-1>.

Tähän katsaukseen Evira on kommentoinut separointikuivajakeen käyttöön liittyviä määräyksiä ja turvallisuusnäkökohtia. Kuivikkeen käytölle ei ole selkeitä säädöksiä tai laatuvaatimuksia. Evira on katsonut, että kuivikkeen käyttö ei saa aiheuttaa elintarvike- tai rehuhygieenistä riskiä. Eläinlääkintälainsäädännön näkökulmasta kuivikkeiden valmistusprosessissa tulee varmistaa, etteivät mahdolliset tarttuvat eläintaudit leviä valmiiden kuivikkeiden mukana. Kun kyseessä on saman tilan liete, ei ongelmaa eläintautilain näkökulmasta ole, jos tilalla ei ole tarttuvia taute-

ja. Evira suosittelee kuivikekäyttöön tulevan lannan hygienisointia esimerkiksi kuumentamalla tai kompostoimalla.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksen johdosta ei ole jätetty muistutuksia tai mielipiteitä.

Hakijan kuuleminen ja vastine sekä hakemuksen täydennys

Hakijalle on kirjeellä 15.5.2015 annettu mahdollisuus antaa vastine hakemuksen johdosta annetuista lausunnoista. Hakija ei ole jättänyt annettuihin lausuntoihin varsinaista vastinetta, mutta on täydentänyt 22.5.2015 hakemustaan liete- ja kuivikelannan varastointitilojen osalta. Tiedot on kuvattu tarkemmin hakemuksen kertoelmaosassa.

Hakemuksen täydennyksen johdosta pyydetty lausunnot

Hakemuksen täydennyksen osalta ei ole katsottu tarpeelliseksi pyytää lausuntoja tai kuuluttaa hakemusta uudelleen, koska muutos on ympäristön kannalta positiivinen eikä muutos ennakolta arvioiden lisää haittavaikutuksia lähimmille naapureille.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto myöntää Harri Sukuvaaralle ympäristöluvan naudanlihantuotantotoiminnalle ja sen laajentamiselle Lapuan kaupungin Haapakosken kylään kiinteistöillä Pihlajainen 408-402-15-329 ja Karjaneva 408-402-15-335 päätökseen liitetyn asemapiirroksen (9.10.2014, muutos 21.5.2015) mukaisesti ja annettuja lupamääräyksiä noudattaen. Lupa myönnetään enintään 1 159 lihanaudan ja 91 alle 6 kk:n ikäisen vasikan pitämiseksi.

Toimintaa tulee harjoittaa hakemuksen ja sen täydennyksen mukaisesti, ellei lupaehdoissa toisin määrätä.

Lupamääräykset

Eläinsuojien rakenteet sekä lannan ja jätevesien varastointi

1. Lietelanta, separoitu nestejake ja jaloittelutarhan valumavedet tulee varastoida vesitiivistä materiaalia olevissa lietesäiliöissä sekä kuivikelanta ja separoitu kuivajake vesitiivistä materiaalia olevissa kuivalantaloissa siten, ettei niitä joudu ympäristöön. Myös eläinsuojien pohjarakenteiden ja laakasiilojen on oltava vesitiivistä betonimateriaalia. Katoilta tulevat sadevedet tulee kerätä hallitusti ja johtaa lantaloiden ja eläinsuojien ulkopuolelle.
2. Lietelannan, separoidun liotelannan nestejakeen, säilörehun puristenes-teiden sekä jaloittelutarhaan ja lietesäiliöihin kertyvien sadevesien 12

kuukauden varastotilavuutta on oltava vähintään **4 770 m³**, mikäli liete separoidaan hakemuksen mukaisesti. Tilalla tulee olla lietteen varastointitilavuutta vähintään 6 031 m³, mikäli lietettä ei separoida kokonaisuudessaan. Varastotilavuuden tulee olla käytettävissä ennen kasvattamorakennuksen 4 käyttöönottoa. Lietelannan varastotilavuuteen voidaan laskea lietekuilujen hyötytilavuus 600 m³.

Mikäli lietelantaa ei separoida hakemuksen mukaisesti, toiminnanharjoittajan tulee esittää kuukauden kuluessa valvontaviranomaiselle suunnitelma lietelannan varastointitilavuuden lisäämisestä siten, että varastointitilavuus vastaa 12 kuukauden laskennallista varastotilavuutta (hakemuksen mukaisella eläinmäärällä vaje 1 151 m³).

3. Tilalle tulee rakentaa ennen uuden kasvattamon (nro 4) käyttöönottoa noin 2 500 m³:n ja noin 1 530 m³:n lietesäiliöt hakemuksen ja sen täydennyksen mukaisesti. Lietesäiliöiden ympärille tulee tehdä pohjatasoa alemmaksi salaojat, joissa on tarkastuskaivot tai muu vastaava rakenne vuotojen havaitsemiseksi.

Kasvattamorakennuksen 3 jaloittelutarhan yhteyteen rakennettava noin 250 m³:n lietesäiliö on otettava käyttöön **viimeistään 31.10.2015**.

4. Kuivikelannan, separoidun kuivajakeen ja pilaantuneen rehun varastointitilavuutta tulee olla vähintään 12 kuukauden varastotilavuutta vastaava määrä. Olemassa olevissa nautakasvattamoissa 1-3 muodostuvaa kuivikelantaa ja pilaantuvaa rehua varten tulee olla varastointitilavuutta yhteensä 11 673 m³. Tilalla tulee olla **3 025 m³ lisää** kuivikelannan varastointitilavuutta **31.12.2015 mennessä**.

Mikäli tilalla separoidaan lietettä hakemuksen mukaisesti, tilalla tulee olla kuivikelannan varastointitilavuutta **12 934 m³** ennen kasvattamorakennuksen 4 käyttöönottoa.

5. Tilalle tulee rakentaa ennen uuden kasvattamon (nro 4) käyttöönottoa noin 2 105 m³:n ja noin 2 317 m³:n kuivalantalat hakemuksen ja sen täydennyksen mukaisesti. Rakennettavat, kiinteällä katolla katetut, kuivalantalat tulee varustaa vähintään 20 cm:n korkuisella ajoluiskalla sekä riittävän kokoisella tiivispohjaisella (esim. asfaltti tai betoni) kuormauslaatalla.

Pohjavesialueen suojavaöhykkeellä sijaitsevaa ja alkuperäisessä hakemuksessa laajennettavaksi esitettyä lantala (1 340 m³) ei saa käyttää lannan varastointiin.

6. Mikäli eläinsuojaan myöhemmin rakennetaan WC-tiloja, niin WC-vedet tulee käsitellä valtioneuvoston asetuksen talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (209/2011) mukaisesti esimerkiksi johtamalla jätevedet riittävän kokoiseen ja katettuun umpisäiliöön. Umpisäiliö tulee tyhjentää riittävin väliajoin, vähintään kerran vuodessa

ja jätevedet/lietteet on toimitettava kunnan jätevedenpuhdistamolle tai muulle laitokselle, jolla on ympäristölupa vastaanottaa kyseisiä jätteitä.

7. Lietteen/lannan säilytystilat tulee tyhjentää perusteellisesti vuosittain ja samalla tulee tarkistaa niiden kunto mahdollisten vaurioiden havaitsemiseksi.

Nautakasvattamossa 3 oleva kestokuivikepohja tulee levittää kasvukaudella suoraan pellolle lannoitteeksi. Silloin kun lannan levittäminen peltoon ei ole mahdollista, kestokuivikepohja on tyhjennettävä lantalaan.

Lannan separointi, kompostointi ja kuivikekäyttö

8. Lietelannan separointilaite on oltava sijoitettuna erilliseen suojattuun tilaan siten, ettei lantaa pääse leviämään ympäristöön. Separointitilan lattia ja seinien alaosat tulee olla vesitiiviistä materiaalia ja lattian kaadot sellaiset, ettei vuotoja ympäristöön pääse tapahtumaan separointilaitteen häiriötilanteessakaan. Separointiyksikön tulee olla käyttövalmis ennen uuden nautakasvattamon (nro 4) käyttöönottoa.

Separoimalla erotettu nestejäte on johdettava separaattorista välittömästi kiinteällä putkiyhteydellä lietesäiliöön lietepinnan alapuolelle. Erotettu kuiva-aine on siirrettävä separaattorilta välittömästi kompostorin syöttösiiloon/kuivalantalaan.

Lietesäiliöiden ja kuivalantalan lastausalueiden sekä separointipaikan lähialueen on oltava tiivispohjaisia esimerkiksi betonia tai asfalttia. Separoinnista ei saa aiheutua kohtuutonta melu- eikä hajuhaittaa naapureille.

9. Eläinsuojissa voidaan käyttää kuivikkeena vain luvansaajan omasta eläinsuojatoiminnasta peräisin olevaa separoitua kuivajaetta ja kuivikelantaa, jotka on ennen kuivikekäyttöä hygienisoitu kompostoimalla hakemuksen mukaisesti. Kompostoitua lantaa ei saa myydä/luovuttaa tilan ulkopuolelle.

Mahdollinen kompostoidun lannan jälkikypsytytys tulee tehdä tiivispohjaisella alustalla ja katettuna siten, ettei ympäristöön pääse leviämään suotovesiä. Lantakuivikkeen lisäksi karsinoissa tulee käyttää riittävästi turvetta.

10. Lantakuivike, jota ei enää pystytä hyödyntämään kuivikekäytössä, tulee levittää kasvukaudella lannoitteeksi pellolle. Eläinten kuivikkeena käytetystä kompostoidusta kuivikelannasta/separoidusta kuivajakeesta tulee tehdä vuosittain lanta-analyysi ennen peltolevitystä liukoisen typen, kokonaistypen ja kokonaisfosforin määrittämiseksi ja tulokset on raportoitava lupamääräyksen 14 mukaisesti valvojalle lannanlevityssuunnitelman yhteydessä.

Lantakuivikkeen peltolevityksessä tulee huomioida typpi- ja fosforipitoisuuksien lisäksi lannan kuljettamista ja levittämistä koskevat lupamääräykset 15-17.

11. Toiminnanharjoittajan tulee ilmoittaa Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle, mikäli lannan separoinnissa ja/tai kompostoinnissa, käsiteltävän lannan määrissä ja/tai käsitellyn lannan varastoinnissa/hyödyntämisessä tapahtuu muutoksia hakemuksessa esitettyihin tietoihin.

Lannan hyödyntäminen

12. Liete- ja kuivikelanta, separoidun liotelannan neste- ja kuivajae, rehujätteet ja säilörehun puristenesteet tulee hyödyntää pellolla lannoitteena. Niitä voidaan toimittaa myös ympäristöluvan omaavaan laitokseen, jos ennen luovutusta esitetään valvontaviranomaiselle voimassa oleva luovutussopimus. Separoitua kuivajaetta ja kuivikelantaa voidaan käyttää kompostoinnin jälkeen myös eläinten kuivikkeena hakemuksen ja lupamääräyksen 9 mukaisesti.
13. Lietteen/kuivikelannan/lietteestä separoidun neste- ja kuivajakeen sekä kompostoidun ja kuivikkeena käytetyn lannan levitykseen soveltuvaa peltoa tulee jatkuvasti olla käytettävissä ympäristölupahakemuksen mukaiseen toimintaan vähintään **368,8 ha**. Kompostoidun ja uudelleen kuivikkeena käytetyn lannan peltolevityksen tulee perustua lupamääräyksen 10 mukaisiin ravinneanalyyseihin. Peltopinta-alassa tulee lisäksi ottaa huomioon talousvesikaivojen, valtaojien ja vesistöjen varsille jätettävien suojavaöhykkeiden vaatimat pinta-alat.
14. Toiminnanharjoittajan tulee toimittaa lietteen/kuivikelannan/lietteestä separoidun neste- ja kuivajakeen sekä kompostoidun ja kuivikkeena käytetyn lannan levityspeltojen osalta lannanlevityssuunnitelma hyväksyttäväksi Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen valvontaviranomaiselle **31.3.2016 mennessä**.

Suunnitelmassa tulee esittää:

- levitysalojen sijainnit, levitystekniikka ja -ajankohdat
- suojavaöhykkeet pohjavesien, vesistöjen ja talousvesikaivojen suojaamiseksi
- toimenpiteet naapurustolle aiheutuvan hajuhaitan vähentämiseksi
- kopiot uusista tai muuttuneista peltojen vuokrasopimuksista ja lannan levityssopimuksista
- tulokset lupamääräyksen 10 mukaisista kompostoidun lantakuivikkeen lanta-analyyseistä

Lannanlevityssuunnitelmassa tapahtuvat muutokset on vuosittain 31.3. mennessä toimitettava tiedoksi valvontaviranomaiselle.

Valvontaviranomainen voi tarvittaessa muuttaa lannanlevityssuunnitelman toimittamisvelvoitetta ja/tai muuttaa lantakuivikkeesta tehtävien lanta-analyysien ajankohtia.

15. Lietteen/kuivikelannan/lietteestä separoidun neste- ja kuivajakeen sekä kompostoidun ja kuivikkeena käytetyn lannan peltolevityksessä tulee noudattaa eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta koskevan valtioneuvoston asetuksen (1250/2014) määräyksiä huomioiden kuitenkin mitä asetuksen 10 §:n 2. momentin voimaantulosta on säädetty lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden levityskiellon osalta. Lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden levityskiellon osalta tulee noudattaa maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamista koskevan valtioneuvoston asetuksen (931/2000) määräyksiä 31.12.2015 saakka. Levityksessä tulee huomioida myös maaperän viljavuus, viljeltävän kasvin ravinnetarve sekä lannan typpi- ja fosforipitoisuus.
16. Pohjavesialueilla sijaitseville pelloille ei saa levittää lietettä, säilörehun puristenesteitä tai muutakaan nestemäistä orgaanista lannoitetta eikä myöskään lantakuiviketta ellei toiminnanharjoittaja maaperätutkimusten tai muiden vastaavien luotettavien selvitysten perusteella osoita, että siitä ei aiheudu pohjavesien pilaantumisvaaraa. Kuivalantaa ei saa levittää pohjavesialueen varsinaiselle muodostumisalueelle, mutta levitys on sallittua pohjavesialueen ulkorajan ja pohjavesialueen varsinaisen muodostumisalueen väliin sijoittuville pelloille, kun levitys tapahtuu keväällä ja kuivalanta mullataan välittömästi. Talousvesikaivojen ympärille tulee jättää vähintään 30 -100 metriä leveä lietteellä/lannalla käsittelemätön vyöhyke. Kasvinsuojeluaineita käytettäessä tulee varmistaa, että tuotteet soveltuvat pohjavesialueen viljelyyn.
17. Lietteen/kuivikelannan/lietteestä separoidun neste- ja kuivajakeen sekä kompostoidun ja kuivikkeena käytetyn lannan kuormaus ja kuljetus tulee hoitaa tarkoitukseen suunniteltua tiivistä kalustoa käyttäen siten, että lantaa ei joudu ympäristöön, teille, ojiin, vesistöön tai pohjaveteen ja, ettei siitä aiheudu kohtuutonta haittaa tai räsytystä naapureille. Mikäli kuljetusreitille pääsee putoamaan lantaa, tulee likaantuneet alueet puhdistaa välittömästi.

Lietteen/kuivikelannan/lietteestä separoidun neste- ja kuivajakeen sekä kompostoidun ja kuivikkeena käytetyn lannan kuljetus- ja levityskaluston pesu tulee suorittaa tiiviillä alustalla siten, että pesuvedet otetaan talteen johtamalla ne lietesäiliöön tai muuhun erilliseen umpisäiliöön.

Toiminnanharjoittajan tulee varmistaa, että lietteen/kuivikelannan tai lietteestä separoidun neste- ja kuivajakeen sekä kompostoidun ja kuivikkeena käytetyn lannan vastaanottajat ja kuljetuksesta vastaavat tahot ovat tietoisia siitä, mitä lannan levityksestä ja kuljetuksesta on määrätty tässä päätöksessä ja eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta koskevassa valtioneuvoston asetuksessa.

Jaloittelualue

18. Nautakasvattamon 3 edessä olevan jaloittelualueen tulee olla vesitiivistä betonimateriaalia ja vesitiiviillä reunoilla varustettu siten, ettei lanta, virtsa ja sadevedet pääse valumaan jaloittelualueen ulkopuolelle. Ulkopuolisten vesien pääsy jaloittelualueelle tulee estää pinnan muotoiluilla ja tarvittaessa maapenkereillä. Eläinsuojan ja ruokintakatoksen katoilta tulevat sulamis- ja sadevedet tulee kerätä hallitusti ja johtaa jaloittelualueen ulkopuolelle.
19. Jaloittelualueelta tulee poistaa säännöllisesti kuivalantaa ja viedä se varastoitavaksi kuivalantalaan. Virtsa, sadevedet ja liettynyt lanta tulee johtaa jaloittelualueelta lietesäiliöön hakemuksen mukaisesti ja hyödyntää kasvukaudella pellolla lannoitteena. Lietesäiliö on tarvittaessa ylitäytymisen estämiseksi tyhjennettävä kasvattamorakennuksen 4 yhteydessä oleviin lietesäiliöihin.
20. Jaloittelualueelle on tarvittaessa lisättävä kuivikkeita, erityisesti turvetta, naapureille aiheutuvan kohtuuttoman hajuhaitan sekä ympäristöön aiheutuvien valumien estämiseksi.
21. Jaloittelualueena saa käyttää vain kasvattamon 3 yhteydessä olevaa jaloittelualuetta. Eläinten pito muutoin nautakasvattamoiden rakenteiden ulkopuolella asfaltoiduilla piha-alueilla on kielletty.

Hajuhaittojen vähentäminen

22. Rakennettavat lietteen pumppukaivot tulee kattaa kiinteällä katteella. Lietesäiliöt tulee täyttää alakautta tai lietepinnan alapuolelta.

Tilakeskuksessa olemassa olevat kuivalantalat tulee pitää katettuna kiinteällä katteella. Myös rakennettavat kuivalantalat tulee kattaa kiinteällä katteella hakemuksen mukaisesti.

23. Kasvattamoissa 1, 2 ja 4 poistoilma tulee johtaa ulos eläinsuojien kattoharjan/katoille sijoitettujen poistohormien kautta. Eläinten valkuaisruokinta tulee pyrkiä optimoimaan niin, että kuivalantaan joutuvien typpiyhdisteiden määrä voidaan pitää mahdollisimman vähäisenä. Eläinsuojien sisätilat on pidettävä siistinä. Myös eläinsuojien sekä lanta- ja säilörehuvarastojen ympäristö ja kulkutiet on pidettävä hyvässä ja siistissä kunnossa.
24. Muualle kuin kasvustoon levitettävä liete/kuivikelanta/lietteestä separoitu neste- ja kuivajae/lantakuivike tulee mullata tai pelto tulee kyntää mahdollisimman pian, viimeistään vuorokauden kuluttua levityksestä. Eläinsuojasta noin 500 metrin etäisyydellä sijaitsevilla peltolohkoilla multaa-minen tulee suorittaa neljän tunnin kuluessa levityksestä. Levitysajan kohta tulee pyrkiä valitsemaan siten, että naapureille aiheutuva haitta olisi mahdollisimman vähäinen. Liete/kuivikelanta/lietteestä separoitu

neste- ja kuivajae/lantakuivike tulee levittää tyyneellä säällä tai siten, että tuuliolosuhteet ovat naapureihin nähden suotuisat. Levitystä tulee välttää yleisinä juhlapyhinä.

Säilörehun varastointi

25. Säilörehun varastoinnista ei saa aiheutua pinta- ja pohjavesien tai maaperän pilaantumista. Säilörehun puristeneste tulee johtaa betonisista laakasiiloista vesitiivistä materiaalia oleviin kiinteällä katteella katettuihin umpisäiliöihin. Umpisäiliöistä puristenesteet tulee siirtää riittävin väliajoin varastoitavaksi lietesäiliöön tai ne tulee levittää kasvukauden aikana peltoon. Umpisäiliöiden täyttymistä tulee tarkkailla säännöllisesti ylivuotojen estämiseksi. Myös mahdollinen puristenesteiden siirto lietesäiliöön tulee tapahtua siten, ettei vuotoja ympäristöön tapahdu.
26. Rehujätteet tulee varastoida kuivalantalassa ja käyttää pellolla lannoitteena.

Jätteet

27. Toimintaa on harjoitettava siten, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän. Jätteet on lajiteltava ja säilytettävä toisistaan erillään. Jätteiden varastoinnista ei saa aiheutua epäsiisteyttä, haju- tai terveyshaittaa, maaperän, pinta- tai pohjaveden pilaantumisvaaraa tai muuta haittaa tai vaaraa ympäristölle. Jätteitä, esimerkiksi pilaantunutta rehua, ei saa varastoida pohjavesialueella eikä pohjavesialueen suojavyöhykkeellä ilman asianmukaisia suojarakenteita pohjaveden pilaantumisen estämiseksi.

Hyötykäyttöön soveltuvat jätteet tulee lajitella ja toimittaa ensisijaisesti kierrätykseen tai muuhun keräyspaikkaan kaupungin jätehuoltomääräysten mukaisesti. Hyötykäyttöön kelpaamattomat tavanomaiset jätteet tulee toimittaa hyväksyttävään keräyspaikkaan Lakeuden jätelautakunnan jätehuoltomääräysten mukaisesti.

28. Jäteöljyt ja muut vaaralliset jätteet on varastoitava katetussa tiivispohjaisessa varastossa, josta mahdolliset valumat voidaan kerätä talteen. Vaaralliset jätteet tulee toimittaa vaarallisten jätteiden vastaanottopisteeseen.

Eläinjätteet

29. Eläinten ruhot ja muu toiminnassa syntyvä eläinjäte tulee toimittaa hakemuksen mukaisesti Honkajoki Oy:lle tai muuhun ympäristöluvan omaavaan laitokseen käsiteltäväksi.
30. Eläinjätteen välivaraston on oltava tiiviillä alustalla ja siten katettu ja suojattu, ettei se aiheuta terveys- tai hajuhaittaa eikä epäsiisteyttä. Jos eläinjätettä varastoidaan tilalla normaalia keräilyauton odotusaikaa (pak-

kasjaksolla yli 3 vrk ja muuna aikana yli 2 vrk) kauemmin, tulee varastoinnin tapahtua tarkoitukseen soveltuvassa kylmävarastossa.

Kemikaalien ja polttonesteiden varastointi

31. Kemikaalien ja öljytuotteiden säilytykseen käytettävien säiliöiden tai astioiden tulee olla kannellisia ja niiden päällä tulee lukea mitä kemikaalia säiliö tai astia sisältää. Kemikaalit ja öljytuotteet tulee säilyttää lukituissa tiloissa. Kemikaalien ja öljytuotteiden varastoinnin ja käsittelyn tulee tapahtua siten, ettei niistä aiheudu maaperän, pinta- tai pohjaveden pilaantumista.
32. Polttonestesäiliöiden tulee olla tyyppihyväksytyjä polttoaineen varastointiin. Maanpäällisten polttonestesäiliöiden tulee olla kaksivaippaisia tai sijoitettuna suoja-altaaseen siten, että mahdolliset polttoainevuodot tai suoja-altaaseen kertyvät polttoainepitoiset sadevedet eivät pääse maaperään. Polttonestesäiliöiden tulee olla varustettuna laponestolaitteella ja säiliöiden täytössä tulee käyttää ylitäytön estävää järjestelmää.

Säiliön/säiliöiden laitteet tulee lukita tankkausten väliaikoina ja säiliö/säiliöt tulee pitää hyvässä kunnossa. Tankkauspaikka tulee päällystää **30.6.2016 mennessä** tiiviillä kemikaaleja läpäisemättömällä pinnoitteella, esimerkiksi asfalttibetonilla siten, etteivät mahdolliset roiskeet pääse maaperään.

Varastointipaikan läheisyyteen tulee varata riittävä määrä imeytysturvetta tai vastaavaa materiaalia mahdollisten öljyvuojojen imeyttämistä varten. Mahdollisista vuodoista tulee ilmoittaa välittömästi hätäkeskukselle.

Toiminnan tarkkailu ja raportointi

33. Lietesäiliöiden, lietteen pumppukaivojen, kuivalantaloiden, laakasiilojen, säilörehun puristeneste- ja polttonestesäiliöiden, jaloittelun alueen, tankkauspaikan ja jätehuoltotilojen tiiveyttä ja kuntoa tulee tarkkailla säännöllisesti (vähintään kahdesti vuodessa) ja korjata viivytyksellä niissä mahdollisesti havaitut puutteet ja vauriot.
34. Peltoon levitettävästä liete- ja/tai kuivikelannasta sekä separoidun lietteen neste- ja/tai kuivajakeesta tulee tehdä lanta-analyysit liukoisen tyypin, kokonaistypen ja kokonaisfosforin määrittämiseksi vähintään viiden vuoden välein.
35. Eläinsuojien toiminnasta tulee pitää kirjaa. Toiminnanharjoittajan tulee raportoida toiminnastaan seuraavat vuosittaiset tiedot:
 - eläinten määrä (kpl/a, keskiarvo ja maksimimäärä)
 - toteutuneet liete- ja kuivikelannan sekä separoidun kuiva- ja nestejakeiden määrät (m³/a)
 - kompostoidun kuivikelannan/separoidun kuivajakeen määrät (m³/a)

- tieto kompostoinnissa saavutetusta lämpötilasta sekä käytetyistä kompostointi- ja jälkikypsytysohjelmista (min ja keskiarvo)
- tiedot lupamääräyksen 33 mukaisesta tarkkailusta, tarkkailuajankohdista sekä tehdyistä havainnoista ja mahdollisista huolloista
- tieto separaattorin ja kompostorin käyttöajoista (tuntia tai päivää vuodessa), mahdollisista häiriötilanteista sekä tehdyistä huolto- ja korjaustoimenpiteistä
- tieto mahdollisista muista häiriö- tai poikkeustilanteista
- lanta-analyysien tulokset
- muualle toimitettavan lietelannan/kuivikelannan/separoidun neste- ja kuivajakeen toimituspaikat tai vastaanottajat sekä määrät ja toimitusajankohdat
- uudet tai muuttuneet lannan levitykseen käytettävät peltoalat ja sopimukset, mikäli ELY-keskus on katsonut, ettei erillistä lannanlevityssopimusta tarvitse toimittaa ELY-keskuksen hyväksyttäväksi
- kuolleiden eläinten määrä (kpl/vuosi tai t/vuosi), toimituspaikat ja ajankohdat
- tiedot toiminnassa syntyneistä jätteistä, niiden laadusta ja määrästä sekä toimituspaikoista

Toimintaa koskevat tiedot (vuosiraportti) tulee lähettää **vuosittain helmikuun loppuun mennessä** Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukseen, ellei valvontaviranomainen toisin määrää. Vuosiraporttitiedot on toimitettava ensisijaisesti ympäristönsuojelun tietojärjestelmään soveltuvassa muodossa (ItellaTYVI –järjestelmä, www.tyvi.fi).

Häiriö- ja poikkeustilanteet

36. Mahdollisista häiriöistä ja poikkeuksellisista tilanteista, jotka ovat aiheuttaneet tai saattavat aiheuttaa merkittäviä ympäristö- ja/tai terveyshaittoja, on välittömästi ilmoitettava Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen valvontaviranomaiselle ja Lapuan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Mahdollisista lannan kuivikekäytöstä johtuvista tautiepäilyistä tulee ilmoittaa Lapuan kaupungin terveydensuojeluviranomaiselle.

Toiminnanharjoittajan on heti ryhdyttävä toimenpiteisiin haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi sekä poikkeuksellisten tilanteiden uusiutumisen ehkäisemiseksi.

Paras käyttökelpoinen tekniikka

37. Toiminnanharjoittajan tulee olla riittävästi selvillä toimialansa erityisesti ympäristön kannalta parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittämisestä ja varauduttava sen käyttöönottoon. Erityisesti toiminnanharjoittajan tulee seurata hajupäästöjen vähentämiseen liittyvän parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä ja varauduttava sen käyttöönottoon.

Toiminnan muuttaminen ja lopettaminen

38. Toiminnanharjoittajan tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle hyvissä ajoin ennen tuotannon lisäämistä, muuttamista (esimerkiksi lannan tai säilörehun varastoinnin/käsittelyn/hyödyntämisen muutokset), toiminnan lopettamista tai toiminnanharjoittajan vaihtumista tai muuta valvonnan kannalta olennaista muutosta. Mikäli toiminta muuttuu tai olennaisesti laajenee, on toiminnalle haettava uusi ympäristölupa.

Käyttöönottoilmoitus

39. Toiminnanharjoittajan tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle rakennettavan eläinsuojan ja laakasiilon sekä rakennettavien kuivalantaloiden ja lietesäiliöiden käyttöönotosta viimeistään 30 vrk ennen niiden käyttöönottoa.

Toiminnanharjoittajan tulee ilmoittaa **31.12.2015** mennessä valvontaviranomaiselle, miten kasvattamorakennuksissa 1-3 muodostuvalle kuivikelannalle on saatu 3 025 m³ lisää varastointilavuutta lupamääräyksen 4 vaatimuksen mukaisesti.

RATKAISUN PERUSTELUT

Luvan myöntämisen edellytykset

Luvan myöntämisen edellytykset nautakasvattamoissa 1 ja 2 harjoitettavan naudanlihan tuotantotoiminnan osalta on ratkaistu Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston 27.5.2011 antamassa lupapäätöksessä (dnro LSSAVI/14/04.08/2011). Ympäristöluvan myöntämisen jälkeen tilalle on rakennettu nautakasvattamo 3 ja jaloittelutarha, joille haetaan nyt ympäristölupaa. Lisäksi haetaan lupaa nykyisten nautakasvattamoiden eteläpuolelle sijoittuvan 4. nautakasvattamon, kolmen lietesäiliön (joista yksi säiliö sijoittuu jaloittelutarhan yhteyteen) ja kahden uuden kuivalantalalan rakentamiselle. Toiminnan muutoksen osalta lupaedellytykset on harkittava ympäristönsuojelulain 48 §:n ja 49 §:n mukaan.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaan ympäristölupa myönnetään, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 momentin mukaan luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta ra-

situsta. Ympäristönsuojelulain 11 §:n mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä. Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraista toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaan muun muassa kiinteistöä tai rakennusta ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta rasitusta ympäristölle haitallisista aineista, kuten esimerkiksi pölystä, hajusta tai melusta. Saman lainkohdan toisen momentin mukaan on rasituksen kohtuuttomuutta arvioitaessa otettava huomioon paikalliset olosuhteet, rasituksen muu tavanomaisuus, rasituksen voimakkuus ja kesto, rasituksen syntymisen ajankohta sekä muut vastaavat seikat.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentin mukaan luvassa on annettava tarpeelliset määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi muun muassa päästöistä, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista, maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä, jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä sekä toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa. Ympäristönsuojelulain 62 §:n 1 momentin mukaan luvassa on muun muassa annettava tarpeelliset määräykset päästöjen, toiminnan ja jätehuollon tarkkailusta sekä toiminnan vaikutusten tarkkailusta.

Lupaharkinta ja ratkaisun perustelut

Aluehallintovirasto myöntää ympäristöluvan, koska hakemuksen mukaisen eläinsuojien toiminta voidaan järjestää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimusten mukaisesti kun otetaan huomioon annetut lupamääräykset.

Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeessa I/2010 liitteessä 4 on esitetty uusien, talouskeskusten ulkopuolelle rakennettavien kotieläinsuojien vähimmäisetäisyysuositukset häiriintyvistä kohteista. Mikäli kyseessä olisi uusi, talouskeskuksen ulkopuolelle rakennettava eläinsuoja, vähimmäissuositusestäisyys häiriintyvistä kohteesta edellyttäisi kyseessä olevan kokoiselta 1 159 lihanaudan ja 91 alle 6 kk ikäisen vasikan kasvatustoiminnalta (2 387 ey) vähintään 345 metrin etäisyyttä suotuisissa olosuhteissa, vähintään 370 metrin etäisyyttä normaaleissa olosuhteissa ja vähintään 440 metrin etäisyyttä vaativissa olosuhteissa. Aluehallintovirasto katsoo, että hakemuksen mukainen tuleva eläinmäärä (2 387 ey) on eläinyksiköinä noin 1,7-kertainen nykyisen ympäristöluvan mukaiseen eläinmäärään (1 398 ey) nähden, joten kyseessä on olemassa olevan toiminnan laajennus. Laajennushankkeissa voidaan suojaetäisyyksiksi

hyväksyä jonkin verran lyhyemmät etäisyydet kuin uusissa tai uuteen toimintaan rinnastettavissa hankkeissa. Aluehallintovirasto katsoo, että suojaetäisyydet lähimpiin naapureiden asuinrakennuksiin ovat riittävät.

Pohjavesialueen suojavyöhykkeellä sijaitsevan lantalan käyttö lannan varastointiin on kielletty. Eläinsuojarakennukset, laakasiilot ja muut lantavarastot sijaitsevat pohjavesialueen ja sen suojavyöhykkeen ulkopuolella.

Eläinsuojatoiminta sijaitsee kaavoittamattomalla haja-asutusalueella. Kun otetaan huomioon annetut lupamääräykset, eläinsuojien, lietesäiliöiden, lantaloiden ja laakasiilojen sijaintipaikan ympäristön, eläinsuojien eläinmäärän ja eläinsuojien sijainnin naapureihin nähden, toiminta ei todennäköisesti aiheuta kohtuutonta räsytystä tai muuta olennaista haittaa naapureille.

Hajuhaittojen vähentämiseksi luvassa on annettu mm. määräykset lietesäiliöiden täyttämistä alakautta/lietepinnan alapuolelta, lietteen pumppukaivojen ja rakennettavan lantalan kattamisesta kiinteällä katteella, nykyisten lantaloiden pitämisestä katettuna kiinteällä katteella, kasvattamoiden 1, 2 ja 4 poistoilman johtamisesta ulos kattoharjan tai katolla sijaitsevien poistoilmahormien kautta ja lietteen/lannan levittämisestä eläinsuojien lähialueella.

Eläinsuojatoiminta kyseisellä paikalla täyttää luvan myöntämisen edellytykset, mikäli annettuja lupamääräyksiä noudatetaan. Ympäristöluvan myöntäminen ei edellytä, että toiminta olisi täysin hajutonta tai haitatonta.

Lupamääräysten perustelut

Eläinsuojien rakenteita sekä lannan ja jätevesien varastointia koskevat lupamääräykset 1-7

Eläinsuojan pohjarakenteiden ja lannan varastointitilojen tulee olla vesitiiviistä materiaalia pinta- tai pohjavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi. Vesitiiviillä tarkoitetaan maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräyksissä ja -ohjeissa (MMM-RMO C4) vähintään K30-2 betonia vastaava vesitiiveysluokkaa.

Mikäli lietelanta separoidaan hakemuksen mukaisesti, tarvitaan säiliötilavuutta lietteiden, puristenesteiden sekä jaloittelutarhan ja kattamattomien lietesäiliöiden sadevesiä varten ($0,3 \text{ m}^3/\text{m}^2$) yhteensä $4\,770 \text{ m}^3$. Lietelantaa lasketaan muodostuvan 15 m^3 yli 6 kk ikäistä lihanautaa kohden ja 4 m^3 alle 6 kuukauden ikäistä vasikkaa kohden vuodessa eli nautakasvattamossa 4 muodostuu hakemuksen mukaisella eläinmäärällä ja ikäjakaumalla lietelantaa $4\,909 \text{ m}^3/\text{a}$. Liete johdetaan lietekuiluista pumppukaivojen kautta $1\,530 \text{ m}^3$:n lietesäiliöön, josta se imetään separaattorille. Separoitavaan lietetilavuuteen ($5\,045 \text{ m}^3$) on laskettu myös

1 530 m³:n lietesäiliön sadevedet (136 m³). Lietelannan separoinnissa on arvioitu 75 % raakalietteestä erottuvan nestejakeeseen ja 25 % kuivajakeeseen. Jos lietettä ei separoida, säiliötilavuutta lietteiden, puristeneiteiden sekä jaloittelutarhan ja kattamattomien lietesäiliöiden sadevesiä varten tarvitaan 6 031 m³. Eläinsuojissa ei muodostu hakemuksen mukaan pesuvesiä, joten niitä ei ole huomioitu tarvittavassa lietesäiliötilavuudessa.

Tilalla valmistetaan 10 000 t/v esikuivattua säilörehua, josta lasketaan muodostuvan puristenestettä 0,05 m³/rehutonni eli yhteensä 500 m³. Kattamattomissa lietesäiliöissä muodostuu laskennallisesti sadevesiä 0,3 m³/m² eli jaloittelualueen lietesäiliön sadevesimitoitus on 25 m³ ja 2 500 m³:n lietesäiliön 221 m³. Kattamattomalta jaloittelualueelta (noin 800 m²) lasketaan muodostuvan valumavesiä noin 240 m² (0,3 m³/m²).

Vaadittavan 12 kk varastointitilavuuden laskennassa käytetyt lantakeruimet perustuvat valtioneuvoston asetukseen maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta (931/2003), koska 1.4.2015 voimaan tulevan valtioneuvoston asetuksen eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014) siirtymäsäännöksen (16 §) mukaan lantalaan, jota koskeva ympäristölupahakemus on tullut vireille ennen 1.4.2015, sovelletaan asetuksen voimassa olleita säännöksiä lantaloiden vähimmäistilavuuksista. Muut varastointitilavuuslaskelmissa käytetyt kertoimet perustuvat ympäristöministeriön v. 2010 julkaisemaan kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeeseen.

Lietekuilujen kokonaistilavuudesta 1 200 m³ on hyväksytty liotelannan varastointitilavuuteen hakemuksessa esitetty lietekuilujen hyötytilavuus 600 m³. Lietesäiliöissä ja lietekuiluissa on lietteen, separoidun nestejakeen, pesuvesien ja säilörehun puristenesteiden varastointitilavuutta yhteensä 4 880 m³. Lietelannan varastointitilavuutta on riittävästi eläinsuojien tarpeeseen (4 770 m³) nähden, kun kasvattamossa 4 muodostunut lietelanta separoidaan kokonaisuudessaan. Mikäli lietettä ei separoida hakemuksen mukaisesti, liotelannan varastointitilavuutta tarvitaan 6 031 m³ ja toiminnanharjoittajan tulee esittää valvontaviranomaiselle suunnitelma liotelannan varastointitilavuuden lisäämiseksi (lisäys hakemuksen mukaisella eläinmäärällä 1 151 m³).

Lietesäiliöiden salaojien tarkastuskaivot mahdollistavat vuotojen havaitsemisen ja tarvittaessa vesinäytteiden ottamisen.

Jaloittelutarhan lietesäiliön rakentamiselle on annettu lyhyt määräaika, koska jaloittelutarha on jo käytössä. Jaloittelutarhassa muodostuva lanta ja valumavedet tulee johtaa mahdollisimman pian lietesäiliöön, ettei ravinteita pääse maaperään eikä pinta- ja pohjavesiin.

Kuivalannan varastointitilavuutta tarvitaan yhteensä 12 934 m³/a kun separoitua kuivajaeetta on laskettu muodostuvan 1 261 m³/a (25 % raaka-

lietteen tilavuudesta). Nautakasvattamoiden 1-2 eläinten kuivikelantaa muodostuu yhteensä noin 9 310 m³/a ja nautakasvattamosta 3 noin 2 353 m³/a (8 kk lantamäärä). Pilaantunutta rehua muodostuu hakemuksen mukaan noin 10 m³/a.

Hakijan olemassa olevissa katetuissa lantaloissa 2-3 on varastointitilavuutta yhteensä 7 816 m³. Kasvattamoissa 1 ja 2 olevien vinokuivikepohjien (1 675 m³) lantavarastoksi on huomioitu 502 m³ täydennyksessä 27.1.2015 ilmoitetulla 30 cm:n keskimääräisellä kuivikepaksuudella. Viikoittain tyhjennettäviä lantakäytäviä ei ole huomioitu lannan varastointitilana. Nautakasvattamossa 3 olevan kestokuivikepohjan tilavuus on 990 m³ (990 m² ja kuivikepaksuus 1 m). Kestokuivikepohjasta on laskettu varastointitilavuudeksi 1/3 eli 330 m³/a, koska kestokuivikepohja tulee vaihtaa noin 3 kertaa vuodessa, että siihen mahtuu hakemuksen mukaan ko. kasvattamoon sijoittuvan eläinmäärän tuottama lanta (laskennallisesti 3 530 m³/a, josta osa jää jaloittelualueelle).

Olemassa olevissa nautakasvattamoissa 1-3 muodostuvaa kuivikelantaa ja pilaantuvaa rehua varten tulee olla varastointitilavuutta yhteensä 11 673 m³. Tilan olemassa olevissa lantaloissa ja kuivikepohjissa on kuivikelannan varastointitilavuutta yhteensä 8 648 m³. Kuivikelannan varastointitilavuuden lisäämiselle on annettu määräaika, koska olemassa olevissa kasvattamorakennuksissa 1-3 muodostuvan kuivikelannan varastointitilavuus ei vastaa vaadittavaa 12 kk:n mitoitusvaatimusta.

Hakija on ilmoittanut (puhelu 20.5.2015) luopuvansa laakasiiloista laajennettavan lantalan käytöstä lantavarastona ja täydennyksessä 22.5.2015 esittänyt rakentavansa olemassa olevan 3 456 m³:n kuivalantalan pohjoispuolelle uuden noin 2 317 m³:n kiinteällä katteella katetun kuivalantalan.

Kun uudet kuivalantalat (2 105 m³ ja 2 317 m³) on rakennettu, kuivalannan varastointitilavuutta on riittävästi (yhteensä 13 070 m³) eläinsuojien tarpeeseen (12 934 m³) nähden ilman laakasiiloista laajennettavaa 1 340 m³:n lantalaakin. Pohjavesialueen suojavyöhykkeellä sijaitsevan laakasiiloista laajennettavan lantalan käyttö on kielletty, koska sen vesitiiveydestä ei ole hakemuksessa esitetty selvitystä.

Rakennettavasta, kiinteällä katetusta katetusta, 2 317 m³:n lantalasta on lähimpiin naapureiden asuinrakennuksiin vähintään 290 metriä, lantala sijoittuu olemassa olevien eläinsuojien ja lantaloiden välittömään läheisyyteen ja lantalan lastaussuunta on naapureista poispäin. Aluehallintovirasto on katsonut, että kuivalantalan siirrosta tiedottaminen asianosaisille olisi ollut ilmeisen tarpeetonta, kun otetaan huomioon muutoksen vähäisyys ja se, että muutos ei ennakolta arvioiden lisää haittavaikutuksia lähimmille naapureille (hallintolaki 34 §).

Rakennettavien kuivalantaloiden rakenteista annetut lupamääräykset perustuvat rakentamismääräyksiin ja –ohjeisiin (MMM-RMO C4) ja edellytyillä rakenteilla ehkäistään valumat ympäristöön.

Mikäli eläinsuojiin rakennetaan/otetaan käyttöön myöhemmin WC-tiloja, WC-vedet tulee käsitellä valtioneuvoston asetuksen talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (209/2011) mukaisesti.

Lietesäiliöiden ja kuivalantaloiden vuosittaisella perusteellisella tyhjentämisellä varmistetaan varastojen hyötytilavuuden säilyminen ja tyhjentämisen yhteydessä voidaan tarkastaa varastojen rakenteiden kunto. Kestokuivikepohja tulee tyhjentää kasvukaudella suoraan pellolle, että kuivalantaloiden varastointitilavuus riittää.

Lannan separointia, kompostointia ja kuivikekäyttöä koskevat lupamääräykset 8-11

Separoinnista annetut määräykset ovat tarpeen maaperän, pinta- ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi ja hajuhaittojen vähentämiseksi.

Kompostoidun lantakuivikkeen vienti muihin kuin hakijan omistamiin eläinsuojiin on kielletty eläintautiriskin minimoimiseksi. Jos lantakuiviketta luovutettaisiin toiselle tilalle tai muutoin saatettaisiin markkinoille, sitä koskisivat sivutuoteasetuksen vaatimukset. Lausunnoissa suhtaudutaan periaatteessa positiivisesti lannan kuivikekäyttöön, kun se on ensin käsitelty kompostoimalla. Hakemuksen mukaisen rumpukompostorin EYS BC28 esitteessä suositellaan lannan hygienisoimiseksi 1-3 vrk kompostointiaikaa ja 7-10 vrk jälkikypsytyksaikaa. Jälkikypsytyks tulee tehdä tiiviillä alustalla ja katettuna lantakuivikkeen kastumisen ja ravinnepitoisten valumien ehkäisemiseksi. Kypsän kompostimassan pH on yleensä lähellä neutraalia. Happaman turpeen lisääminen lantakuivikkeen joukkoon vähentää ilmaan haihtuvia ammoniakkipäästöjä. Turpeella on huokoisen rakenteensa vuoksi myös erinomainen nesteensitomiskyky.

Mikäli lantakuiviketta käytetään kompostoituna useita kertoja kuivikkeenä, lopputuotteeseen kertyy fosforia. Lantakuivikkeesta tehtävät ravinnananalyytit ovat tarpeen, että saadaan selville lantakompostin levityksessä vaadittava peltopinta-ala.

Lannan hyödyntämistä koskevat lupamääräykset 12-17

Vaatimus peltoalan vähimmäispinta-alasta perustuu karjanlannan keskimääräiseen fosforisisältöön sekä peltoviljakasvien keskimääräiseen hehtaarikohtaiseen fosforilannoitustarpeeseen ympäristöministeriön ohjeen kotieläintalouden ympäristönsuojelusta (2010) mukaisesti. Peltopinta-alatarve on vähintään yksi peltohehtaari 3,5 yli 12 kk:n ikäistä hiehoa, 2,7 yli 12 kk ikäistä sonnia, 4,4 iältään 6-12 kk olevaa hiehoa, 3,5 iältään 6-12 kk olevaa sonnia ja 11 alle 6 kk:n ikäistä vasikkaa kohden.

Hakemukseen liitettyjen peltokarttojen perusteella toiminnanharjoittajan omistamista peltolohkoista 4082429603, 4082321990 ja 4082253989 yhteensä noin 7 ha alue sijaitsee Pihlajasalon pohjavesialueen (1040807) muodostumisalueella. Hakemuksessa esitetyistä omista peltolohkoista 4082429502, 4082429805, 4082429195, 4082311179, 4082429603, 4082321990, 4082253989 ja vuokratuista peltolohkoista 4082160427, 4082115361, 4082160326, 4082115159, 4080562048 ja 4082309462 yhteensä noin 24 ha sijaitsee Pihlajasalon pohjavesialueen suojavyöhykkeellä. Kuivalantaa ei saa levittää pohjaveden varsinaiselle muodostumisalueelle, mutta sitä voidaan levittää pohjavesialueen ulkorajan sekä pohjavesialueen varsinaisen muodostumisalueen väliin sijoitetuille pelloille kun levitys tapahtuu keväällä ja kuivalanta mullataan mahdollisimman nopeasti.

Luvan saajalla on lannan levitykseen soveltuvaa peltoalaa 386 ha toiminnassa syntyvän lannan levitykseen (hakijan peltopinta-alasta on vähennetty pohjaveden muodostumisalueella sijaitsevat pellot 7 ha ja Pudasjärvellä sijaitsevat pellot 6 ha). Laajennushankkeen toteuduttua on peltopinta-alan tarve 368,8 ha. Aluehallintovirasto katsoo, että toiminnanharjoittaja on esittänyt riittävästi peltoalaa lannan levitystä varten ylilannoituksen ja ravinteiden huuhtoutumisriskin ehkäisemiseksi.

Lietteen/kuivikelannan/separoidun kuiva- ja nestejakeen sekä kompostoidun ja kuivikkeena käytetyn lannan levityksessä tulee ottaa huomioon 1.4.2015 voimaan tullut eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamista koskeva asetus (1250/2014), joka korvaa maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamista koskevan valtioneuvoston asetuksen (931/2000). Uuden asetuksen 10 §:n 2 momentissa säädettyä lannan ja orgaanisten lannoitusvalmisteiden levityskieltoa sovelletaan kuitenkin 15 §:n nojalla vasta 1.1.2016 lähtien ja siihen asti sovelletaan asetuksen 931/2000 mukaisia rajoituksia lannan levitykselle. Lannoitusajankohdan rajoittaminen ja vesistöjen varsille jätettävät suojavyöhykkeet vähentävät ravinteiden pääsyä vesistöihin ja pohjaveteen. Viljavuusanalyysiin, lannan ravinnesisältöön ja kasvin todelliseen ravinnetarpeeseen perustuvat levitysmäärät vähentävät ylilannoitusriskiä ja sen myötä ylimääraisten huuhtoutumiselle alttiiden ravinteiden määrää maassa. Lietelannan/separoidun lietelannan neste- ja kuivajakeen, nestemäisten orgaanisten lannoitteiden ja lantakuivikkeen käyttöä on rajoitettu pohjavesialueilla pohjavesien pilaantumisriskin ehkäisemiseksi.

Määräys lannanlevityssuunnitelman toimittamisesta ELY-keskukselle hyväksyttäväksi on tarpeen, koska hakemuksessa esitetyt pellot sijaitsevat pääosin eri vaikutusalueella kuin eläinsuoja ja huomattava osa peltopinta-alasta (noin 31 ha) sijaitsee pohjavesialueen muodostumisalueella tai suojavyöhykkeellä. Lannanlevityssuunnitelmalla varmistetaan myös lannan ravinteiden oikea kohdentaminen ja vältetään ylilannoitus, koska etukäteen ei ole tietoa tilalla separoidun lietteen ravinteiden jakau-

tumisesta neste- ja kuivajakeeseen ja ravinteiden kertymisestä kuivikkeena käytettävään kompostoituun lantaan. Valvontaviranomainen voi myöhemmin tarpeelliseksi katsoessaan muuttaa lannanlevityssuunnitelman toimittamisesta annettua määrystä.

Lannan kuljetukseen käytettävien ajoneuvojen yms. pesuvesien käsitteilyä koskeva määräys on annettu pinta- ja pohjavesien suojelemiseksi.

Jaloittelualuetta koskevat lupamääräykset 18-21

Määräykset jaloittelualueista ja niiden käytöstä on annettu pohja- ja pintavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi ja hajuhaittojen vähentämiseksi. Muiden kuin asemapiirroksessa sijaitsevan jaloittelualan käyttö on kielletty, koska nautakasvattamon 2 lantalan lähellä sijaitseville jaloittelualueille ei ole haettu ympäristölupaa eikä niiden valumavesiä kerätä ja johdeta lietesäiliöön.

Hajuhaittojen vähentämistä koskevat lupamääräykset 22-24

Määräykset lietesäiliöiden täyttämisestä alakautta/lietepinnan alapuolelta ja lietteen pudotuskaivojen kattamisesta/pitämisestä kiinteällä katteella katettuna on annettu haju- ja ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi. Myös nykyisten kuivalantaloiden pitäminen katettuna kiinteällä katteella sekä rakennettavien kuivalantaloiden kattaminen kiinteällä katteella on tarpeen haju- ja ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi. Naudanlannan luonnollinen kuorettuma on katsottu riittäväksi katteeksi eläinsuojien sijaintikiinteistölle rakennettaviin lietesäiliöihin, koska lähimpiin naapureihin on lietesäiliöistä etäisyyttä vähintään 230 metriä.

Tutkimusten mukaan eläinsuojan aiheuttamiin hajuhaittoihin vaikuttaa olennaisesti mm. rehujen valkuaispitoisuus, joten ruokinnan optimoinnilla voidaan välttää ylimääräisen valkuaisen antamista eläimille. Lietteen matalampi typpiyhdisteiden määrä voi jossain määrin alentaa mm. haihtumiselle alttiina olevien ammoniakkiyhdisteiden määrää. Lietteen sisältämien hajuhaittoja aiheuttavien kaasujen muodostumista voidaan vähentää myös pitämällä eläinsuojat viileänä sekä eläinsuojien, lietesäiliöiden, kuivalantaloiden ja säilörehun varastointitilojen ympäristö hyvässä ja siistissä kunnossa. Eläinsuojien hajupäästöt laimenevat parhaiten kun poistoilma johdetaan ulkoilmaan eläinsuojien kattoharjan/katolla olevien poistohormien kautta.

Säilörehun varastointia koskevat lupamääräykset 25-26

Määräys säilörehun ja rehujätteiden varastoinnista sekä puristenesteiden johtamisesta on tarpeen pinta- ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi ja hajuhaittojen vähentämiseksi.

Jätteitä ja eläinjätteitä koskevat lupamääräykset 27-30

Jätehuoltoa koskevat määräykset on annettu, koska toiminnanharjoittaja on velvollinen huolehtimaan vaarallisten jätteiden ja muiden jätteiden asianmukaisesta varastoinnista sekä maaperän ja pinta- tai pohjavesien pilaantumisen estämisestä. Toiminnanharjoittajan on myös huolehdittava jätehuollon asianmukaisesta järjestämisestä, kuten vaarallisten jätteiden toimittamisesta asianmukaiseen käsittelyyn sekä hyötyjätteiden ja hyötykäyttöön kelpaamattomien jätteiden pitämisestä erillään muista jätteistä ja niiden toimittamisesta asianmukaiseen käsittelyyn.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (1069/2009) mukaan eläinten ruhot ja muu eläinjäte on käsiteltävä eläinjätteen poltto- tai käsittelylaitoksessa. Eläinruhojen ja muun eläinjätteen varastointia ja käsitteilyä koskeva määräys on annettu terveys-, ympäristö- ja hajuhaittojen ehkäisemiseksi.

Kemikaalien ja polttonesteiden varastointia koskevat lupamääräykset 31-32

Kemikaalien ja polttonesteiden varastointia koskevat määräykset on annettu maaperän, pinta- ja pohjavesien pilaantumisriskin ehkäisemiseksi.

Tarkkailua ja raportointia koskevat lupamääräykset 33-35

Lannan, säilörehun, polttonesteiden ja jätteiden varastointitilojen tarkkailusta ja mahdollisesti havaittujen vaurioiden korjaamisesta annettu määräys estää toiminnasta aiheutuvat suorat päästöt maaperään, pohjaveeseen ja/tai pintavesiin.

Lanta-analyysien avulla ravinteet saadaan kohdennettua pelloille oikein ja vältetään yllannoitus.

Eläinsuojan toimintaa koskevat kirjanpito- ja raportointivelvoitteet on annettu valvontaviranomaisen tiedonsaannin turvaamiseksi ja valvonnan järjestämiseksi. Luvanmukaisen toiminnan ja sen päästöjen luotettava arviointi edellyttää riittävän yksityiskohtaista kirjanpitoa, josta tulee huolehtia heti luvan tultua voimaan. Myös jätelain mukaan toiminnanharjoittajalla on selvilläolo- ja kirjanpitovelvollisuus.

Toiminnasta on edellytetty pidettävän vuosittaista kirjanpitoa valvonnallisista syistä.

Häiriö- ja poikkeustilanteita koskeva lupamääräys 36

Ilmoitusvelvollisuus häiriö- ja poikkeustilanteissa on määrätty viranomaisten ja lähiasukkaiden tiedonsaannin varmistamiseksi, valvonnan toteuttamiseksi ja mahdollisesti annettavien viranomaisohjeiden vuoksi.

Separoidun ja kompostoidun lannan kuivikekäytöstä on vähän kokemusta Suomen olosuhteissa. Mikäli tilalla todetaan tarttuvia eläintauteja, kuten *Salmonellaa* ja EHEC-bakteereita, on lantakuivikkeen käyttö lopetettava välittömästi eläintautien leviämisen estämiseksi. Kunnan terveysuojeluviranomainen voi tautiepäilystä ilmoitettaessa antaa ohjeita eläintilojen desinfiointiin, lannan peltolevitykseen ja lantakuivikkeen käytön aloittamiseen liittyen.

Parasta käyttökelpoista tekniikkaa koskeva lupamääräys 37

Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi tietoinen toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Toiminnan ja ympäristön kannalta paras käyttökelpoinen tekniikka kehittyy vähitellen ja sitä tulee ottaa käyttöön, jos päästöjä tai jätteitä voidaan parhaan käyttökelpoisen tekniikan vuoksi vähentää olennaisesti ilman kohtuuttomia kustannuksia.

Toiminnan muuttamista ja lopettamista koskeva lupamääräys 38

Ilmoituksella varmistetaan tiedonkulku valvontaviranomaiselle toiminnassa tapahtuvista muutoksista kuten laajentamisesta tai tuotantosuunnan muuttamisesta. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava myös muista valvonnan kannalta olennaisista muutoksista. Ilmoituksen perusteella viranomainen tarkastelee muutoksen vaikutuksia nykyisessä luvassa annettuihin määräyksiin ja arvioi onko lupaa tarpeen muuttaa.

Käyttöönottoilmoitusta koskeva lupamääräys 39

Käyttöönottoilmoitukset ja ilmoitus kuivikelannan varastointitilavuuden lisäyksestä on määrätty valvonnallisista syistä. Ilmoitukset voidaan tehdä joko kirjallisesti tai suullisesti.

Mikäli tilalle ei ehditä rakentamaan ko. ajankohtaan mennessä hakemuksessa ja sen täydennyksessä esitettyjä kuivalantaloita (noin 2 105 m³ ja noin 2 317 m³), hakijan tulee esittää puuttuvan kuivikelannan varastointitilavuuden osalta valvontaviranomaiselle kuivalantalan vuokrasopimus sijaintitietoineen tai sopimus kuivikelannan toimittamisesta ympäristöluvalliseen laitokseen.

VASTAUS LAUSUNNOISSA ESITETTYIHIN VAATIMUKSIIN

Aluehallintovirasto on myöntänyt ympäristöluvan hakemuksen mukaiselle eläinmäärälle eikä tilalla saa pitää edes ns. siirtymäaikana enempää eläimiä kuin mille lupa on myönnetty. Eläimiä ei saa pitää muualla kuin asemapiirroksen merkityissä eläinsuojissa ja kasvattamon 3 yhteydessä olevalla jaloittelualueella. Ympäristölupaa ei ole myönnetty keskimääräisen eläinmäärän perusteella, koska luvan myöntäminen maksimieläinmäärän perusteella on vakiintuneen lupakäytännön mukaista, se takaa riittävät lannan varastointitilat ja lannanlevitysalan ja on valvonnan

ja ympäristövaikutusten ennakkoinnin kannalta helpompi kuin keskimääräiseen eläinmäärään perustuva lupa.

Aluehallintovirasto on päätöksessään ottanut huomioon **Lapuan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen** lausunnossa esille tuotuja asioita lupamääräyksistä 2-5, 10, 13-16 ja 34 ilmenevällä tavalla. Sadevesien mukana voi valua lantaa jaloittelualueen lietesäiliöön, mutta muuten jaloittelualueelle kertyvä kuivalanta on määrätty poistettavaksi säännöllisesti kuivalantalaan hajuhaittojen estämiseksi ja jaloittelualueen lietesäiliön niukan mitoituksen vuoksi. Ympäristölupahakemus on tullut vireille 30.9.2014, jolloin lantavarastojen mitoituksessa sovelletaan uuden nitraattiasetuksen 1250/2014 siirtymäsäännöksen perusteella hakemuksen vireille tullessa voimassa olleita säännöksiä. Lietesäiliöihin on laskettu sadevesimitoitusta 30 cm:ä eikä uuden nitraattiasetuksen mukaista 50 cm:ä/60 cm:ä (sis. 10 cm kelluvalle katteelle). Kuivikelannan 12 kuukauden varastointitilavuustarpeesta ei ole myöskään vähennetty uudessa nitraattiasetuksessa mainittua kompostoinnissa tapahtuvaa lannan tilavuuden pienenemistä 20 %:lla.

Aluehallintovirasto on huomionnut **Lapuan kaupungin terveydensuojeluviranomaisen** lausunnossa esille tuotuja asioita lupamääräyksistä 1, 3, 9, 16, 22-25, 27-33 ilmenevällä tavalla. Aluehallintovirasto katsoo, että vesihuoltolain mukaiset vedenkulutus-, käyttö- ja sopimusasiat eivät kuulu ympäristölupaharkinnan piiriin.

Aluehallintovirasto on huomionnut **Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen** lausunnossa esille tuotuja asioita lupamääräyksistä 1-5, 7, 9-10, 13-18, 21 ja 26-27 ilmenevällä tavalla. Aluehallintovirasto katsoo, että esitetty lannanlevitysala riittää hakemuksen mukaisella eläinmäärällä ja ikäkaumalla. Lantakuivikkeen käytöstä on annettu erillisiä määräyksiä.

Luvan saaja on vastineen yhteydessä täydentänyt hakemustaan liete- ja kuivikelannan varastointitilavuuksien osalta. Kun hakemuksessa ja sen täydennyksissä esitetyt uudet lietesäiliöt ja kuivalantalat on rakennettu ja liete separoidaan hakemuksen mukaisesti, tilalla on luvan mukaista toimintaa varten 12 kuukauden varastointitilavuutta vastaavat kuivalannan ja lietelannan varastot. Tämän vuoksi aluehallintovirasto on katsonut, että luvan saajan tulee esittää puuttuva lietesäiliötilavuus vasta jos separointi ei toteudu suunnitelmien mukaisesti. Olemassa olevalle toiminnalle ei ole riittävästi kuivikelannan varastointitilavuutta, minkä vuoksi luvan saajan tulee raportoida valvontaviranomaiselle 31.12.2015 mennessä (lupamääräys 39), miten tilalle on saatu lupamääräyksessä 4 vaadittu kuivikelannan varastointitilavuus. Rakennettavaa kasvattamoa ei saa ottaa käyttöön ennen kuin tilalla on lupamääräyksien 2 ja 4 mukaiset lietteen ja kuivikelannan varastointitilavuudet. Aluehallintovirasto on hyväksynyt pihattojen 1 ja 2 vinokuivikepohjista lantavarastona vinoilla makuualueilla oleva tilavuus, muttei viikoittain tyhjennettävää lantakäytävää. Kestokuivikepohjan tilavuudesta on hyväksytty 1/3 kuivikepohjan tilavuudesta kun kestokuivikepohja tyhjennetään 3 kertaa vuodessa.

Aluehallintoviraston hyväksymä vino- ja kestokuivikepohjien varastointitilavuus (yhteensä 830 m³) on hiukan pienempi kuin ELY-keskuksen lausunnossa esitetty varastointitilavuus (yhteensä 990 m³).

Rakennuksen käyttötarkoituksen muutokset ratkaistaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa menettelyssä. Aluehallintovirasto on tiedottanut sähköpostilla hakijaa, että pihatolle 3 on haettava Lapuan kaupungilta ja ELY-keskuksen E-vastuualueelta rakennuksen käyttötarkoituksen muutosta.

Aluehallintovirasto on huomionnut **Eviran** lausunnossa esille tuotuja asioita lupamääräyksestä 9 ilmenevällä tavalla.

LUVAN VOIMASSAOLO JA LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN

Päätöksen voimassaolo

Tämä lupapäätös on voimassa toistaiseksi. Mikäli toiminnassa tapahtuu päästöjä tai niiden vaikutuksia lisäävä tai muu ympäristön kannalta olennainen muutos, on toiminnalle haettava uutta ympäristölupaa.

Lupamääräysten tarkistaminen

Lupamääräyksiä ei määrätä tarkistettavaksi, koska 1.5.2015 voimaan tulleella lailla (423/2015) ympäristönsuojelulain muuttamisesta lupamääräysten tarkistamisvelvoitetta koskeva säännös on kumottu eikä lain voimaantulo- ja siirtymäsäännöksen perusteella tarkistamista koskevaa säännöstä sovelleta, vaikka lupa-asiaan muutoin sovellettaisiin ennen lain voimaantuloa voimassa olleita säännöksiä.

Korvattavat lupapäätökset

Tämä päätös korvaa lainvoimaiseksi tultuaan Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston 27.5.2011 (nro 54/2011/1, dnro LSSA-VI/14/04.08/2011) myöntämän ympäristöluvan kokonaisuudessaan.

LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMINEN

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla tämän lupapäätöksen määräyksiä ankarampia tai lupapäätöksestä poikkeavia säännöksiä päätöksen voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta tämän päätöksen estämättä noudatettava.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Toimintaa ei saa aloittaa nykyistä laajempaan ennen kuin tämä päätös on lainvoimainen.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 11 §, 16-17 §, 27 §, 29 §, 42-44 §, 48-49 §, 52-53 §, 58 §, 62 §, 66 §, 170 §§190-191 §, 198 §

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 1 §, 11-15 §, 23 §

Laki eräistä naapuruussuhteista 17 §

Jätelaki 8 §, 13 §, 29 §, 72 §, 118 §, 120 §, 122 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä 4, 7-9 §

Valtioneuvoston asetus maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta (931/2000)

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014) 15 §, 16 §

LISÄKSI ON OTETTU HUOMIOON

Maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräykset ja -ohjeet (MMM-RMO-C4)

Ympäristöministeriön ohje kotieläintalouden ympäristönsuojelusta 1/2010

Valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (209/2011)

Paras käytettävissä oleva tekniikka kotieläintaloudessa (Suomen ympäristö 564)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveyssäännöistä (1069/2009) ja sen täytäntöönpanosta annettu komission asetus (142/2011)

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu **6 530 euroa**. Lasku lähetetään myöhemmin valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta Joensuusta.

Ympäristönsuojelulain 105 §:n mukaan lupahakemuksen käsittelystä peritään maksu, jonka suuruutta määrättäessä noudatetaan, mitä valtion maksuperustelaissa (150/1992) ja sen nojalla annettavassa valtioneuvoston asetuksessa tai ympäristöministeriön asetuksessa säädetään. Aluehallintoviraston maksuista vuosina 2014 ja 2015 annetun valtioneuvoston asetuksen (1092/2013) liitteenä olevan maksutaulukon mukaan hakemuksen mukaisen uuden eläinsuojan (lihanautakasvattamo vähintään 800 nautaa) käsittelystä perittävä maksu on 13 060 euroa. Toiminnan olennaista muuttamista koskevan lupahakemuksen käsittelystä peritään maksu, jonka suuruus on 50 prosenttia taulukon mukaisesta maksusta eli nyt kyseessä olevan hakemuksen mukaisessa tapauksessa 6 530 euroa.

LUPAPÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto tiedottaa tästä päätöksestä julkisesti kuuluttamalla Lapuan kaupungin ja Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston virallisella ilmoitustaululla sekä ilmoituksella Lapuan Sanomat -lehdessä. Päätös on lisäksi luettavissa www.avi.fi/lupa-tietopalvelu.

JAKELU

Päätös

Hakijalle

Tiedoksi

Lapuan kaupunginhallitus
Lapuan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Lapuan kaupungin terveydensuojeluviranomainen
Lapuan kaupungin rakennusvalvontaviranomainen
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus (sähköisesti)
Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)
Evira (sähköisesti)

Ilmoitus päätöksestä

Tieto päätöksen antamisesta ilmoitetaan erikseen niille, joille on annettu tieto hakemuksen jättämisestä.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen.

LIITTEET

1. Valitusosoitus
2. Sijaintikartta
3. Asemapiirros

Kaija Kuivasniemi

Anne Saari

Asian on ratkaissut ympäristöylitarkastaja Kaija Kuivasniemi ja esitellyt ympäristöylitarkastaja Anne Saari.

Valitusviranomainen	Aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta . Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.												
Valitusaika	Määräaika valituksen tekemiseen on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy 20.7.2015.												
Valitusoikeus	Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, toiminnan sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät, valtion valvontaviranomainen sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja asiassa yleistä etua valvova viranomainen.												
Valituksen sisältö	Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava - päätös, johon haetaan muutosta - valittajan nimi ja kotikunta - postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi) - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta - mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi - perusteet, joilla muutosta vaaditaan - valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faksilla tai sähköpostilla)												
Valituksen liitteet	Valituskirjelmään on liitettävä - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle - mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta												
Valituksen toimittaminen	Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan lähettää myös faksina tai sähköpostilla, jolloin valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.												
Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamon yhteystiedot	<table><tr><td>käyntiosoite:</td><td>Korsholmanpuistikko 43, 4. krs</td></tr><tr><td>postiosoite:</td><td>PL 204, 65101 Vaasa</td></tr><tr><td>puhelin:</td><td>029 56 42780</td></tr><tr><td>faksi:</td><td>029 56 42760</td></tr><tr><td>sähköposti:</td><td>vaasa.hao@oikeus.fi</td></tr><tr><td>aukioloaika:</td><td>klo 8–16.15</td></tr></table>	käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs	postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa	puhelin:	029 56 42780	faksi:	029 56 42760	sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi	aukioloaika:	klo 8–16.15
käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs												
postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa												
puhelin:	029 56 42780												
faksi:	029 56 42760												
sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi												
aukioloaika:	klo 8–16.15												
Oikeudenkäyntimaksu	Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.												

